

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра суспільних дисциплін

07-03-176

**Методичні рекомендації до підготовки
семінарських занять з навчальної**

**дисципліни
СИСТЕМА ВИХОВНОЇ РОБОТИ У
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**SYSTEM OF EXHIBITORY WORK
IN HIGHER EDUCATION**

**для здобувачів другого (магістерського) рівня
вищої освіти
спеціальності 011 «Освітні педагогічні науки»,
спеціалізації «Педагогіка вищої школи»
денної та заочної форми навчання**

Рекомендовано науково-методичною
комісією зі спеціальності 011 «Освітні,
педагогічні науки» спеціалізації
«Педагогіка вищої школи»
Протокол № 05 від «23» січня 2019 р.

Рівне – 2019

Методичні рекомендації до підготовки семінарських занять з навчальної дисципліни «Система виховної роботи у ЗВО» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 011 «Освітні педагогічні науки», спеціалізації «Педагогіка вищої школи» денної та заочної форми навчання / Т. Є. Шевчук. – Рівне : НУВГП, 2019. – 83 с.

Укладач: Шевчук Т.Є., кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри суспільних дисциплін

Відповідальний за випуск: Олексін Ю. П., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін

© Шевчук Т. Є., 2019
© НУВГП, 2019

ЗМІСТ

Вступ	4
Методичні поради для роботи над дисципліною	4
Програма навчальної дисципліни	5
Тематика та зміст семінарських занять	6
Підсумковий контроль знань з дисципліни (перелік питань до екзамену)	49
Термінологічний словник	52
Список рекомендованої літератури	78

ВСТУП

Підготовка майбутнього фахівця до професійної педагогічної діяльності у вищих навчальних закладах набуває надзвичайної ваги особливо в сучасних умовах, у період реформування освіти. Навчання здобувачів II (магістерського) рівня вищої освіти вимагає серйозної підготовки, зусиль в оволодінні найновішими формами, методами, засобами професійної діяльності.

Практична спрямованість підготовки здобувачів II (магістерського) рівня вищої освіти з педагогіки вищої школи і наявність у них досвіду викладацької роботи дозволяє вивчати курс з системи виховної роботи у ЗВО шляхом розкриття сутності та змісту навчальних тем дисципліни на лекціях, закріплення матеріалу при його обговоренні та аналізі проблемних ситуацій на практичних та семінарських заняттях; закріплення знань, умінь і навичок педагогічної діяльності під час проходження педагогічної практики; завдяки значному обсягу самостійної роботи студентів.

Навчальна дисципліна належить до складової освітньо-наукової програми, що забезпечує набуття універсальних компетентностей.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення курсу передбачає наявність базових знань із курсів: «Педагогіка», «Педагогіка вищої школи», «Психологія»; роботу над вивченням спеціальної літератури, активної роботи на заняттях, самостійну роботу та виконання окреслених завдань.

Вимоги до компетенцій визначено галузевими стандартами вищої освіти України.

Методичні поради для роботи над дисципліною

Зміст дисципліни реалізується опануванням трьох блоків: теоретичного, практичного та блоку самостійної роботи.

Для розуміння студентами змісту дисципліни, системи семінарських занять та самостійного вивчення, форми підсумкового контролю методичні вказівки містять програму навчальної дисципліни, теми і плани семінарських занять, вимоги до звіту про виконання самостійно підготовлених

питань, індивідуальні завдання, критерії оцінювання, питання до підсумкового контролю, рекомендовану (базову, допоміжну) літературу, інформаційні ресурси.

Для успішної підготовки до семінарського заняття розділ «Плани семінарських занять» містить тему, вид семінарського заняття, методи, які будуть застосовуватись в процесі проведення семінару, мотивацію навчання, мету, актуалізацію опорних знань, план, основні поняття, зміст узагальнення вивченого, завдання для підготовки до семінарського заняття, контрольні запитання до теми та літературу з вказівкою сторінок вивчення відповідної теми.

З метою актуалізації опорних знань, узагальнення вивченого, успішного виконання вправ, психологічних та контрольних тестів студентам пропонується опрацювання конспекту лекції, рекомендованої літератури та контрольні запитання для самоперевірки.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Виховна робота зі студентською молоддю (12 год.).

Тема 1. Сутність процесу виховання у вищій школі.

Виховання як основна категорія галузі педагогічних знань. Процес виховання, його завдання, етапи і управління ним. Закономірності і принципи виховання. Методи, прийоми і форми виховання у вищому навчальному закладі (4 год.).

Особистісний розвиток в умовах виховання. Сутність самовиховання. Прийоми самовиховання. Проектування виховного процесу. Планування виховної діяльності у навчальному закладі (4 год.).

Тема 2. Основні напрями виховання студентської молоді.

Мета і завдання національного виховання. Розумове виховання. Моральне виховання. Статеве виховання і підготовка до сімейного життя. Антинаркогенне виховання. Екологічне виховання. Правове виховання. Трудове виховання. Економічне виховання. Естетичне виховання. Фізичне виховання.

Позанавчальна виховна робота у системі освіти (4 год.).

Змістовий модуль 2.

Робота куратора студентської групи (8 год.)

Тема 3. Робота куратора студентської групи.

Функції і завдання куратора академічної групи. Методика виховної роботи куратора в академічній групі. Позааудиторна виховна робота в студентській групі. Специфіка позааудиторної роботи студентів молодших курсів (4 год.)

Тема 4. Організація студентського самоврядування.

Професійно-гуманістичні якості куратора студентської групи. Особливості виховної роботи з різними групами студентів. Взаємодія навчального закладу та сім'ї (4 год.)

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин	
		денна форма	заочна форма
1.	Організація виховання студентів в процесі навчання	6	2
2.	Національне виховання студентської молоді	4	2
3.	Виховання студентів в умовах інформаційного простору	2	-
4.	Позааудиторна виховна робота в студентській групі	2	2
5.	Особистість куратора студентської групи	2	2
	Разом	16	8

Тематика та зміст семінарських занять

Змістовий модуль 1.

Виховна робота зі студентською молоддю.

Заняття 1-3

Тема: Організація виховання студентів в процесі навчання.
(6 год.)

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне

дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* особливості організації виховання студентів в процесі навчання

вміти використовувати знання в організації виховання студентів в процесі навчання

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Сутність процесу виховання у вищій школі»

План

1. Особливості виховних процесів в навчально-пізнавальній діяльності студента.

2. Організація самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів. Розвиток творчого потенціалу майбутніх фахівців.

3. Психологічні передумови і показники успішності студентів у навчально-пізнавальній діяльності. Причини неуспішності студентів і шляхи їх усунення.

4. Емоційно-вольова сфера студента: форми переживання почуттів, техніки керування емоціями, виховання волі, вольові якості особистості студента.

Основні поняття: інтелектуально-пізнавальні функції студентів, самостійна пізнавальна діяльність, форми переживання почуттів, техніки керування емоціями, вольові якості особистості, виховання волі.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, тестовий контроль знань.

Література:

1. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмельюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. С.75–81.

2. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Підручник 2-є вид. К. : Каравела, 2008. С.155–181.

3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. С.32–41 (Альма-матер).

4. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. Видання друге, перероблене та доповнене. К. : «Центр навчальної літератури», 2004. С. 211–230.

5. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб. 3-тє вид., К. : Вища шк., 2004. С. 357–397.

6. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : Посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 172–184.

Контрольно-тестові питання до теми

1. Цілеспрямоване, систематичне формування особистості, зумовлене законами суспільного розвитку, дією багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників – це процес:

- а) виховання у вищій школі;
- б) навчання у вищій школі;
- в) розвитку особистості студента;
- г) усі відповіді правильні.

2. Виховання студентів на багатотисячолітніх традиціях у дусі українського виховного ідеалу – це:

- а) національне виховання;
- б) процес навчання у вищій школі;
- в) процес розвитку особистості студента;
- г) усі відповіді правильні.

3. Форми виховання у вищій школі:

- а) масові, групові та індивідуальні;
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;
- г) усі відповіді правильні.

4. Масові форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;
- г) усі відповіді правильні.

5. Індивідуальні форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

6. Групові форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

7. Методи виховання у вищій школі.

- а) методи формування свідомості, методи формування суспільної поведінки,*
- б) методи стимулювання діяльності й поведінки,*
- в) методи контролю й аналізу ефективності виховання*
- г) усі відповіді правильні.*

8. Методи формування свідомості:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
- б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
- в) змагання, заохочення і покарання.*
- г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.*

9. Методи формування суспільної поведінки:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
- б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
- в) змагання, заохочення і покарання.*
- г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне),*

педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.

10. Методи стимулювання діяльності й поведінки:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
- б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
- в) змагання, заохочення і покарання.*
- г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.*

11. Методи контролю й аналізу ефективності виховання:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
- б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
- в) змагання, заохочення і покарання.*
- г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.*

12. Гуманізм, народність, природовідповідність, самодіяльність, демократизм, єдність родинного і шкільного впливу, виховання у праці – це принципи:

- а) процесу виховання у вищій школі;*
- б) екологічного виховання;*
- в) національного виховання;*
- г) усі відповіді правильні.*

13. Розумове, моральне, статеве, правове, антинаркогенне, екологічне, трудове, економічне, естетичне й фізичне виховання, виховання молоді в умовах інформаційно-освітнього середовища:

- а) основні форми виховання студентської молоді;*
- б) основні напрями виховання студентської молоді;*
- в) основні методи виховання студентської молоді;*
- г) усі відповіді правильні.*

14. Знакові символи, матеріальні засоби, способи комунікацій, світ життєдіяльності виховання, колектив і соціальна група, технічні засоби, культурні цінності(книги, твори мистецтва):

- а) основні форми виховання студентської молоді;*

- б) основні засоби виховання студентської молоді;*
- в) основні методи виховання студентської молоді;*
- г) усі відповіді правильні.*

15. Цілеспрямованість виховання, зв'язок виховання з життям, єдність свідомості і поведінки у вихованні, виховання в праці, комплексний підхід у вихованні, виховання особистості в колективі, поєднання педагогічного керівництва з ініціативою і самодіяльністю вихованців, поєднання поваги до особистості вихованця з розумною вимогливістю до нього, індивідуальний підхід до кожного вихованця, принцип систематичності, послідовності й наступності у вихованні, єдність педагогічних вимог закладу освіти, сім'ї і громадськості – це:

а) основні принципи національного виховання студентської молоді;

- б) основні засоби виховання студентської молоді;*
- в) основні принципи виховання у вищій школі;*
- г) усі відповіді правильні.*

16. Задушевна бесіда, диспут, роз'яснення – це:

- а) основні прийоми виховання студентської молоді;*
- б) основні засоби виховання студентської молоді;*
- в) основні методи виховання студентської молоді;*
- г) усі відповіді правильні.*

17. Вивчення ділових та морально-психологічних якостей студентського колективу навчальної групи – це:

- а) форми роботи куратора студентської групи;*
- б) методи роботи куратора студентської групи;*
- в) прийоми роботи куратора студентської групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

18. Підбір активу, установлення системи управління та самоврядування студентського колективу – це:

- а) прийоми роботи куратора студентської групи;*
- б) методи роботи куратора студентської групи;*
- в) форми роботи куратора студентської групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

19. Виявлення актуальних проблем діяльності студентського колективу та сприяння їх розв'язанню – це:

- а) прийоми роботи куратора студентської групи;*
- б) форми роботи куратора студентської групи;*
- в) засоби роботи куратора студентської групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

20. Гнучка динамічна система, яка ґрунтується на поєднанні адміністративних і суспільних студентських інституцій (старостат, студентський профком, студентська дирекція тощо) – це:

- а) процес самоосвіти;*
- б) процес самовиховання;*
- в) студентське самоврядування;*
- г) усі відповіді правильні.*

21. Залучення студентів до ради інституту (факультету), університету; самоврядування у виробничому і навчально-виховному процесі групи; самоврядування у сфері побуту та відпочинку – це:

- а) основні сфери участі студентів в управлінні вищим навчальним закладом;*
- б) функції студентського самоврядування;*
- в) засоби студентського самоврядування;*
- г) усі відповіді правильні.*

22. Забезпечення результативної навчальної роботи студентів, виконання ними щоденних навчальних завдань із врахуванням їхніх здібностей та інтересів, підготовка студентів як фахівців із вищою освітою до майбутньої управлінської діяльності, формування соціальної спрямованості їхньої активності, розвиток організаторських здібностей – це:

- а) основні сфери участі студентів в управлінні вищим навчальним закладом;*
- б) функції студентського самоврядування;*
- в) засоби студентського самоврядування;*
- г) усі відповіді правильні.*

23. Свідома діяльність людини, спрямована на вироблення в себе позитивних рис і подолання негативних – це:

- а) процес навчання;*
- б) процес виховання;*

- в) процес самовиховання;*
- г) усі відповіді правильні.*

24. Адаптація першокурсників до нових умов навчання, допомога студентам у розв'язанні їхніх соціально-побутових проблем і організація дозвілля, допомога у формуванні в студентській групі атмосфери дружби, доброзичливості, згуртованості та взаємної підтримки, в усвідомленні причетності її до університетського співтовариства викладачів і співробітників, об'єднаних однією організаційною культурою, системою поглядів і цінностей – це:

- а) функції куратора академічної групи;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

25. Знайомство з групою студентів (зустрічі, індивідуальні бесіди, групові збори), відвідування гуртожитків (не менше від одного разу на місяць); наявність розгорнутого списку студентів групи із зазначенням прізвища, імені та по батькові, прізвищ батьків та їхніх адрес, телефонів, номерів кімнат студентів тощо, обговорення питань успішності й дисципліни (забезпечення навчальними посібниками, іншою літературою; організація консультацій; аналіз роботи в бібліотеці, взаємовідносини з викладачами та ін.); індивідуальна робота – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

26. Зустрічі з цікавими і видатними людьми України, ветеранами Великої Вітчизняної війни та праці; екскурсійна робота, культпоходи в театри, відвідування художніх та інших виставок тощо; участь у спортивних змаганнях факультету, університету і за його межами; участь у факультетських, загальноуніверситетських заходах, художній самодіяльності – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*

- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

27. Планування, організація і проведення позааудиторної виховної роботи зі студентами; складання письмових звітів про організаційно-виховну роботи зі студентами академічної групи за навчальний рік (подавати звіти заступникові декана факультету з навчально-виховної роботи) – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

28. Самопереконання, самонавчання, самоаналіз, самопідбадьорювання, самозаохочення, самопереключення, само наказ – це:

- а) прийоми самовиховання;*
- б) прийоми самоосвіти;*
- в) прийоми саморозвитку;*
- г) усі відповіді правильні.*

29. Озброїти студента у процесі навчання у ВНЗ не лише фаховими знаннями, уміннями і навичками професійної діяльності, а й сформувати у нього відповідний світогляд, моральні, правові, трудові, естетичні та інші якості особистості – це:

- а) завдання виховання у вищому навчальному закладі;*
- б) напрями виховання у вищому навчальному закладі;*
- в) мета виховання у вищому навчальному закладі;*
- г) усі відповіді правильні.*

30. Наявність конкретної мети, систематичність, послідовність, неперервність – це специфіка:

- а) процесу навчання у ВНЗ;*
- б) процесу виховання у ВНЗ;*
- в) процесу освіти;*
- г) усі відповіді правильні.*

Заняття 4-5.

Тема: Національне виховання студентської молоді. (4 год.)

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* особливості національного виховання студентської молоді;

вміти використовувати знання в організації національного виховання студентської молоді.

Актуалізація опорних знань: контрольні запитання до теми «Національне виховання студентської молоді»

План

1. Національне виховання, його мета, завдання, принципи.
2. Принципи національного виховання.
3. Закономірності виховання студентської молоді, їх характеристика
4. Національно-патріотичне виховання в нормативно-правових актах України.
5. Університетські традиції як підґрунтя реалізації національного виховання студентської молоді.
6. Національно-патріотичне виховання української молоді у XXI столітті
7. Інклюзивна освіта в контексті національного виховання студентської молоді у вищих навчальних закладах.

Основні поняття: патріотизм, патріотичне виховання, національна свідомість, громадянськість, досвід виховної роботи, форми і методи виховної роботи.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, тестовий контроль знань

Література:

1. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. 3-тє

вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. С.75–81.

2. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. К. : Каравела, 2008. С.155–181.

3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. С.32–41 (Альма-матер).

4. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. Видання друге, перероблене та доповнене. К. : «Центр навчальної літератури», 2004. С. 211–230.

5. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб. 3-тє вид., К. : Вища шк., 2004. С. 357–397.

6. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : Посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 172–184.

7. Герасименко В. Державна символіка : усвідомте значення / В. Герасименко // Освіта. 2015. № 28–29. С. 5.

8. Забіла П. Нашу свободу відстояти треба / П. Забіла // Освіта. 2014. № 49. С. 11.

9. Зарубінський О. Виховання давайте сприймати по новому / О. Зарубінський // Освіта. 2015. № 3–31. С. 3.

10. Лупаков Є. Ворог нас сьогодні цементує / Є. Лупаков // Освіта. 2014. № 38. С. 4.

11. Осипчук Н. Мовою мистецтва про героїку України / Н. Осипчук // Освіта. 2015. № 16. С. 10.

12. Руденко Ю. Український патріотизм / Ю. Руденко // Освіта. 2014. № 43. С. 9.

13. Сидорчук М. На форпостах державності / М. Сидорчук // Освіта. 2015. № 16. С. 7.

14. Флегонтова Н. Вишиванка символ єднання / Н. Флегонтова // Освіта. 2015. № 24–25. С. 7.

15. Чорна К. Цінності консолідації української нації / К. Чорна // Освіта. 2014. № 44. С. 4.

16. Чорна К. Цінності консолідації української нації / К. Чорна // Освіта. 2014. № 49. С. 5.

Контрольно-тестові питання до теми

1. Виховання студентів на багатомістових традиціях у душі українського виховного ідеалу – це:

а) національне виховання;

- б) процес навчання у вищій школі;*
- в) процес розвитку особистості студента;*
- г) усі відповіді правильні.*

2. Форми виховання у вищій школі:

- а) масові, групові та індивідуальні;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

3. Масові форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

4. Індивідуальні форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

5. Групові форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

6. Методи виховання у вищій школі.

- а) методи формування свідомості, методи формування суспільної поведінки,*
- б) методи стимулювання діяльності й поведінки,*
- в) методи контролю й аналізу ефективності виховання*
- г) усі відповіді правильні.*

7. Методи формування свідомості:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
 - б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
 - в) змагання, заохочення і покарання.*
- 2) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.*

8. Методи формування суспільної поведінки:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
 - б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
 - в) змагання, заохочення і покарання.*
- 2) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.*

9. Методи стимулювання діяльності й поведінки:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
 - б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
 - в) змагання, заохочення і покарання.*
- 2) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.*

10. Методи контролю й аналізу ефективності виховання:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
 - б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
 - в) змагання, заохочення і покарання.*
- 2) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.*

11. Гуманізм, народність, природовідповідність, самодіяльність, демократизм, єдність родинного і шкільного впливу, виховання у праці – це принципи:

- а) процесу виховання у вищій школі;*
- б) екологічного виховання;*
- в) національного виховання;*

г) усі відповіді правильні.

12. Розумове, моральне, статеве, правове, антинаркогенне, екологічне, трудове, економічне, естетичне й фізичне виховання, виховання молоді в умовах інформаційно-освітнього середовища:

- а) основні форми виховання студентської молоді;
- б) основні напрями виховання студентської молоді;
- в) основні методи виховання студентської молоді;
- г) усі відповіді правильні.

13. Знакові символи, матеріальні засоби, способи комунікацій, світ життєдіяльності вихованця, колектив і соціальна група, технічні засоби, культурні цінності (книги, твори мистецтва):

- а) основні форми виховання студентської молоді;
- б) основні засоби виховання студентської молоді;
- в) основні методи виховання студентської молоді;
- г) усі відповіді правильні.

14. Цілеспрямованість виховання, зв'язок виховання з життям, єдність свідомості і поведінки у вихованні, виховання в праці, комплексний підхід у вихованні, виховання особистості в колективі, поєднання педагогічного керівництва з ініціативою і самодіяльністю вихованців, поєднання поваги до особистості вихованця з розумною вимогливістю до нього, індивідуальний підхід до кожного вихованця, принцип систематичності, послідовності й наступності у вихованні, єдність педагогічних вимог закладу освіти, сім'ї і громадськості – це:

- а) основні принципи національного виховання студентської молоді;
- б) основні засоби виховання студентської молоді;
- в) основні принципи виховання у вищій школі;
- г) усі відповіді правильні.

15. Задушевна бесіда, диспут, роз'яснення – це:

- а) основні прийоми виховання студентської молоді;
- б) основні засоби виховання студентської молоді;
- в) основні методи виховання студентської молоді;
- г) усі відповіді правильні.

16. Вивчення ділових та морально-психологічних якостей студентського колективу навчальної групи – це:

- а) форми роботи куратора студентської групи;*
- б) методи роботи куратора студентської групи;*
- в) прийоми роботи куратора студентської групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

17. Підбір активу, установлення системи управління та самоврядування студентського колективу – це:

- а) прийоми роботи куратора студентської групи;*
- б) методи роботи куратора студентської групи;*
- в) форми роботи куратора студентської групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

18. Виявлення актуальних проблем діяльності студентського колективу та сприяння їх розв'язанню – це:

- а) прийоми роботи куратора студентської групи;*
- б) форми роботи куратора студентської групи;*
- в) засоби роботи куратора студентської групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

19. Гнучка динамічна система, яка ґрунтується на поєднанні адміністративних і суспільних студентських інституцій (старостат, студентський профком, студентська дирекція тощо) – це:

- а) процес самоосвіти;*
- б) процес самовиховання;*
- в) студентське самоврядування;*
- г) усі відповіді правильні.*

20. Залучення студентів до ради інституту (факультету), університету; самоврядування у виробничому і навчально-виховному процесі групи; самоврядування у сфері побуту та відпочинку – це:

- а) основні сфери участі студентів в управлінні вищим навчальним закладом;*
- б) функції студентського самоврядування;*
- в) засоби студентського самоврядування;*
- г) усі відповіді правильні.*

21. Забезпечення результативної навчальної роботи студентів, виконання ними щоденних навчальних завдань із

врахуванням їхніх здібностей та інтересів, підготовка студентів як фахівців із вищою освітою до майбутньої управлінської діяльності, формування соціальної спрямованості їхньої активності, розвиток організаторських здібностей – це:

а) основні сфери участі студентів в управлінні вищим навчальним закладом;

б) функції студентського самоврядування;

в) засоби студентського самоврядування;

г) усі відповіді правильні.

22. Свідома діяльність людини, спрямована на вироблення в себе позитивних рис і подолання негативних – це:

а) процес навчання;

б) процес виховання;

в) процес самовиховання;

г) усі відповіді правильні.

23. Адаптація першокурсників до нових умов навчання, допомога студентам у розв'язанні їхніх соціально-побутових проблем і організація дозвілля, допомога у формуванні в студентській групі атмосфери дружби, доброзичливості, згуртованості та взаємної підтримки, в усвідомленні причетності її до університетського співтовариства викладачів і співробітників, об'єднаних однією організаційною культурою, системою поглядів і цінностей – це:

а) функції куратора академічної групи;

б) завдання куратора академічної групи;

в) напрями діяльності куратора академічної групи;

г) усі відповіді правильні.

24. Знайомство з групою студентів (зустрічі, індивідуальні бесіди, групові збори), відвідування гуртожитків (не менше від одного разу на місяць); наявність розгорнутого списку студентів групи із зазначенням прізвища, імені та по батькові, прізвищ батьків та їхніх адрес, телефонів, номерів кімнат студентів тощо, обговорення питань успішності й дисципліни (забезпечення навчальними посібниками, іншою літературою; організація консультацій; аналіз роботи в

бібліотеці, взаємовідносини з викладачами та ін.);
індивідуальна робота – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

25. Зустрічі з цікавими і видатними людьми України, ветеранами Великої Вітчизняної війни та праці; екскурсійна робота, культпоходи в театри, відвідування художніх та інших виставок тощо; участь у спортивних змаганнях факультету, університету і за його межами; участь у факультетських, загальноуніверситетських заходах, художній самодіяльності – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

26. Планування, організація і проведення позааудиторної виховної роботи зі студентами; складання письмових звітів про організаційно-виховну роботу зі студентами академічної групи за навчальний рік (подавати звіти заступникові декана факультету з навчально-виховної роботи) – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

27. Самопереконання, самонавіювання, самоаналіз, самопідбадьорювання, самозаохочення, самопереключення, само наказ – це:

- а) прийоми самовиховання;*
- б) прийоми самоосвіти;*
- в) прийоми саморозвитку;*
- г) усі відповіді правильні.*

28. Озброїти студента у процесі навчання у ВНЗ не лише фаховими знаннями, уміннями і навичками професійної діяльності, а й сформувати у нього відповідний світогляд,

моральні, правові, трудові, естетичні та інші якості особистості – це:

- а) завдання виховання у вищому навчальному закладі;*
- б) напрями виховання у вищому навчальному закладі;*
- в) мета виховання у вищому навчальному закладі;*
- г) усі відповіді правильні.*

29. Наявність конкретної мети, систематичність, послідовність, неперервність – це специфіка:

- а) процесу навчання у ВНЗ;*
- б) процесу виховання у ВНЗ;*
- в) процесу освіти;*
- г) усі відповіді правильні.*

30. Цілеспрямоване, систематичне формування особистості, зумовлене законами суспільного розвитку, дією багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників – це процес:

- а) виховання у вищій школі;*
- б) навчання у вищій школі;*
- в) розвитку особистості студента;*
- г) усі відповіді правильні.*

Заняття 6.

Тема: Виховання студентів в умовах інформаційного простору. (2 год.)

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета: *знати* особливості національного виховання студентської молоді;

вміти використовувати знання в організації національного виховання студентської молоді.

План

1. Теоретико-методологічні засади виховання студентської молоді: духовний вимір.

2. Професійне та соціальне становлення майбутніх фахівців в інноваційному середовищі вищого навчального закладу.

3. Роль суспільно-гуманітарних дисциплін у створенні інноваційного виховного середовища у закладах вищої освіти.

4. Інноваційні підходи до формування виховного середовища в закладах вищої освіти.

Основні поняття: патріотизм, патріотичне виховання, національна свідомість, громадянськість, досвід виховної роботи, форми і методи виховної роботи.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, тестовий контроль знань.

Література:

1. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. С.75–81.

2. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-є вид. К. : Каравела, 2008. С.155–181.

3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. С.32–41 (Альма-матер).

4. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. Видання друге, перероблене та доповнене. К. : «Центр навчальної літератури», 2004. С. 211–230.

5. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб. 3-тє вид., К. : Вища шк., 2004. С. 357–397.

6. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : Посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 172–184.

7. Герасименко В. Державна символіка : усвідомте значення / В. Герасименко // Освіта. 2015. № 28–29. С. 5.

8. Забіла П. Нашу свободу відстояти треба / П. Забіла // Освіта. 2014. № 49. С. 11.

9. Зарубінський О. Виховання давайте сприймати по новому / О. Зарубінський // Освіта. 2015. № 3–31. С. 3.

10. Лупаков Є. Ворог нас сьогодні цементує / Є. Лупаков // Освіта. 2014. № 38. С. 4.

11. Осипчук Н. Мовою мистецтва про героїку України / Н. Осипчук // Освіта. 2015. № 16. С. 10.

12. Руденко Ю. Український патріотизм / Ю. Руденко // Освіта. 2014. № 43. С. 9.
13. Сидорчук М. На форпостах державності / М. Сидорчук // Освіта. 2015. № 16. С. 7.
14. Флегонтова Н. Вишиванка символ єднання / Н. Флегонтова // Освіта. 2015. № 24–25. С. 7.
15. Чорна К. Цінності консолідації української нації / К. Чорна // Освіта. 2014. № 44. С. 4.
16. Чорна К. Цінності консолідації української нації / К. Чорна // Освіта. 2014. № 49. С. 5.

Контрольно-тестові питання до теми

1. Вивчення ділових та морально-психологічних якостей студентського колективу навчальної групи – це:

- а) форми роботи куратора студентської групи;*
- б) методи роботи куратора студентської групи;*
- в) прийоми роботи куратора студентської групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

2. Підбір активу, встановлення системи управління та самоврядування студентського колективу – це:

- а) прийоми роботи куратора студентської групи;*
- б) методи роботи куратора студентської групи;*
- в) форми роботи куратора студентської групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

3. Виявлення актуальних проблем діяльності студентського колективу та сприяння їх розв'язанню – це:

- а) прийоми роботи куратора студентської групи;*
- б) форми роботи куратора студентської групи;*
- в) засоби роботи куратора студентської групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

4. Гнучка динамічна система, яка ґрунтується на поєднанні адміністративних і суспільних студентських інституцій (старостат, студентський профком, студентська дирекція тощо) – це:

- а) процес самоосвіти;*
- б) процес самовиховання;*
- в) студентське самоврядування;*

г) усі відповіді правильні.

5. Залучення студентів до ради інституту (факультету), університету; самоврядування у виробничому і навчально-виховному процесі групи; самоврядування у сфері побуту та відпочинку – це:

а) основні сфери участі студентів в управлінні вищим навчальним закладом;

б) функції студентського самоврядування;

в) засоби студентського самоврядування;

г) усі відповіді правильні.

6. Забезпечення результативної навчальної роботи студентів, виконання ними щоденних навчальних завдань із врахуванням їхніх здібностей та інтересів, підготовка студентів як фахівців із вищою освітою до майбутньої управлінської діяльності, формування соціальної спрямованості їхньої активності, розвиток організаторських здібностей – це:

а) основні сфери участі студентів в управлінні вищим навчальним закладом;

б) функції студентського самоврядування;

в) засоби студентського самоврядування;

г) усі відповіді правильні.

7. Свідома діяльність людини, спрямована на вироблення в себе позитивних рис і подолання негативних – це:

а) процес навчання;

б) процес виховання;

в) процес самовиховання;

г) усі відповіді правильні.

8. Адаптація першокурсників до нових умов навчання, допомога студентам у розв'язанні їхніх соціально-побутових проблем і організація дозвілля, допомога у формуванні в студентській групі атмосфери дружби, доброзичливості, згуртованості та взаємної підтримки, в усвідомленні причетності її до університетського співтовариства викладачів і співробітників, об'єднаних однією організаційною культурою, системою поглядів і цінностей – це:

- а) функції куратора академічної групи;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

9. Знайомство з групою студентів (зустрічі, індивідуальні бесіди, групові збори), відвідування гуртожитків (не менше від одного разу на місяць); наявність розгорнутого списку студентів групи із зазначенням прізвища, імені та по батькові, прізвищ батьків та їхніх адрес, телефонів, номерів кімнат студентів тощо, обговорення питань успішності й дисципліни (забезпечення навчальними посібниками, іншою літературою; організація консультацій; аналіз роботи в бібліотеці, взаємовідносини з викладачами та ін.); індивідуальна робота – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

10. Зустрічі з цікавими і видатними людьми України, ветеранами Великої Вітчизняної війни та праці; екскурсійна робота, культпоходи в театри, відвідування художніх та інших виставок тощо; участь у спортивних змаганнях факультету, університету і за його межами; участь у факультетських, загальноуніверситетських заходах, художній самодіяльності – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

11. Планування, організація і проведення позааудиторної виховної роботи зі студентами; складання письмових звітів про організаційно-виховну роботу зі студентами академічної групи за навчальний рік (подавати звіти заступникові декана факультету з навчально-виховної роботи) – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*

г) усі відповіді правильні.

12. Самопереконання, самонавіювання, самоаналіз, самопідбадьорювання, самозаохочення, самопереключення, само наказ – це:

- а) прийоми самовиховання;
- б) прийоми самоосвіти;
- в) прийоми саморозвитку;
- г) усі відповіді правильні.

13. Озброїти студента у процесі навчання у ВНЗ не лише фаховими знаннями, уміннями і навичками професійної діяльності, а й сформуванню у нього відповідний світогляд, моральні, правові, трудові, естетичні та інші якості особистості – це:

- а) завдання виховання у вищому навчальному закладі;
- б) напрями виховання у вищому навчальному закладі;
- в) мета виховання у вищому навчальному закладі;
- г) усі відповіді правильні.

14. Наявність конкретної мети, систематичність, послідовність, неперервність – це специфіка:

- а) процесу навчання у ВНЗ;
- б) процесу виховання у ВНЗ;
- в) процесу освіти;
- г) усі відповіді правильні.

15. Цілеспрямоване, систематичне формування особистості, зумовлене законами суспільного розвитку, дією багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників – це процес:

- а) виховання у вищій школі;
- б) навчання у вищій школі;
- в) розвитку особистості студента;
- г) усі відповіді правильні.

16. Виховання студентів на багатотисячолітніх традиціях у душі українського виховного ідеалу – це:

- а) національне виховання;
- б) процес навчання у вищій школі;
- в) процес розвитку особистості студента;
- г) усі відповіді правильні.

17. Форми виховання у вищій школі:

- а) масові, групові та індивідуальні;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

18. Масові форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

19. Індивідуальні форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

20. Групові форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

21. Методи виховання у вищій школі.

- а) методи формування свідомості, методи формування суспільної поведінки,*
- б) методи стимулювання діяльності й поведінки,*
- в) методи контролю й аналізу ефективності виховання*
- г) усі відповіді правильні.*

22. Методи формування свідомості:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*

б) вимога, громадська думка, вправління, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;

в) змагання, заохочення і покарання.

г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.

23. Методи формування суспільної поведінки:

а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;

б) вимога, громадська думка, вправління, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;

в) змагання, заохочення і покарання.

г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.

24. Методи стимулювання діяльності й поведінки:

а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;

б) вимога, громадська думка, вправління, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;

в) змагання, заохочення і покарання.

г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.

25. Методи контролю й аналізу ефективності виховання:

а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;

б) вимога, громадська думка, вправління, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;

в) змагання, заохочення і покарання.

г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.

26. Гуманізм, народність, природовідповідність, самодіяльність, демократизм, єдність родинного і шкільного впливу, виховання у праці – це принципи:

а) процесу виховання у вищій школі;

б) екологічного виховання;

в) національного виховання;

г) усі відповіді правильні.

27. Розумове, моральне, статеве, правове, антинаркогенне, екологічне, трудове, економічне, естетичне й фізичне виховання, виховання молоді в умовах інформаційно-освітнього середовища:

- а) основні форми виховання студентської молоді;*
- б) основні напрями виховання студентської молоді;*
- в) основні методи виховання студентської молоді;*
- г) усі відповіді правильні.*

28. Знакові символи, матеріальні засоби, способи комунікацій, світ життєдіяльності виховання, колектив і соціальна група, технічні засоби, культурні цінності (книги, твори мистецтва):

- а) основні форми виховання студентської молоді;*
- б) основні засоби виховання студентської молоді;*
- в) основні методи виховання студентської молоді;*
- г) усі відповіді правильні.*

29. Цілеспрямованість виховання, зв'язок виховання з життям, єдність свідомості і поведінки у вихованні, виховання в праці, комплексний підхід у вихованні, виховання особистості в колективі, поєднання педагогічного керівництва з ініціативою і самодіяльністю вихованців, поєднання поваги до особистості вихованця з розумною вимогливістю до нього, індивідуальний підхід до кожного вихованця, принцип систематичності, послідовності й наступності у вихованні, єдність педагогічних вимог закладу освіти, сім'ї і громадськості – це:

- а) основні принципи національного виховання студентської молоді;*
- б) основні засоби виховання студентської молоді;*
- в) основні принципи виховання у вищій школі;*
- г) усі відповіді правильні.*

30. Задушевна бесіда, диспут, роз'яснення – це:

- а) основні прийоми виховання студентської молоді;*
- б) основні засоби виховання студентської молоді;*
- в) основні методи виховання студентської молоді;*
- г) усі відповіді правильні.*

Змістовий модуль 2.

Робота куратора студентської групи.

Заняття 7.

Тема: Позааудиторна виховна робота в студентській групі.
(2 год.)

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета:

знати особливості національного виховання студентської молоді;

вміти використовувати знання в організації національного виховання студентської молоді.

План

1. Основні принципи здійснення позааудиторної виховної роботи.
2. Форми та види позааудиторної виховної роботи у ЗВО.
3. Роль куратора у виховній позааудиторній роботі у закладах вищої освіти.
4. Інноваційні підходи у роботі куратора студентської групи.

Основні поняття: позааудиторна робота, формування особистості студента, куратор, гуртки, клуби, екскурсії, самостійна робота студента.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, тестовий контроль знань

Література:

1. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. 3-тє вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. С.75–81.
2. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-є вид. К. : Каравела, 2008. С.155–181.
3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. С.32–41 (Альма-матер).

4. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. Видання друге, перероблене та доповнене. К. : «Центр навчальної літератури», 2004. С. 211–230.
5. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб. 3-тє вид., К. : Вища шк., 2004. С. 357–397.
6. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : Посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 172–184.
7. Герасименко В. Державна символіка : усвідомте значення / В. Герасименко // Освіта. 2015. № 28–29. С. 5.
8. Забіла П. Нашу свободу відстояти треба / П. Забіла // Освіта. 2014. № 49. С. 11.
9. Зарубінський О. Виховання давайте сприймати по новому / О. Зарубінський // Освіта. 2015. № 3–31. С. 3.
10. Лупаков Є. Ворог нас сьогодні цементує / Є. Лупаков // Освіта. 2014. № 38. С. 4.
11. Осипчук Н. Мовою мистецтва про героїку України / Н. Осипчук // Освіта. 2015. № 16. С. 10.
12. Руденко Ю. Український патріотизм / Ю. Руденко // Освіта. 2014. № 43. С. 9.
13. Сидорчук М. На форпостах державності / М. Сидорчук // Освіта. 2015. № 16. С. 7.
14. Флегонтова Н. Вишиванка символ єднання / Н. Флегонтова // Освіта. 2015. № 24–25. С. 7.
15. Чорна К. Цінності консолідації української нації / К. Чорна // Освіта. 2014. № 44. С. 4.
16. Чорна К. Цінності консолідації української нації / К. Чорна // Освіта. 2014. № 49. С. 5.

Контрольно-тестові питання до теми

1. Цілеспрямоване, систематичне формування особистості, зумовлене законами суспільного розвитку, дією багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників – це процес:

- а) виховання у вищій школі;*
- б) навчання у вищій школі;*
- в) розвитку особистості студента;*
- г) усі відповіді правильні.*

2. Виховання студентів на багатотисячолетніх традиціях у душі українського виховного ідеалу – це:

- а) навчання національне виховання;*
- б) процес у вищій школі;*
- в) процес розвитку особистості студента;*
- г) усі відповіді правильні.*

3. Форми виховання у вищій школі:

- а) масові, групові та індивідуальні;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

4. Масові форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

5. Індивідуальні форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

6. Групові форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

7. Методи виховання у вищій школі.

- а) методи формування свідомості, методи формування суспільної поведінки,*

- б) методи стимулювання діяльності й поведінки,*
- в) методи контролю й аналізу ефективності виховання*
- г) усі відповіді правильні.*

8. Методи формування свідомості:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
- б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
- в) змагання, заохочення і покарання.*
- г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.*

9. Методи формування суспільної поведінки:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
- б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
- в) змагання, заохочення і покарання.*
- г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.*

10. Методи стимулювання діяльності й поведінки:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
- б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
- в) змагання, заохочення і покарання.*
- г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.*

11. Методи контролю й аналізу ефективності виховання:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
- б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
- в) змагання, заохочення і покарання.*
- г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне),*

педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.

12. Гуманізм, народність, природовідповідність, самодіяльність, демократизм, єдність родинного і шкільного впливу, виховання у праці – це принципи:

- а) процесу виховання у вищій школі;*
- б) екологічного виховання;*
- в) національного виховання;*
- г) усі відповіді правильні.*

13. Розумове, моральне, статеве, правове, антинаркогенне, екологічне, трудове, економічне, естетичне й фізичне виховання, виховання молоді в умовах інформаційно-освітнього середовища:

- а) основні форми виховання студентської молоді;*
- б) основні напрями виховання студентської молоді;*
- в) основні методи виховання студентської молоді;*
- г) усі відповіді правильні.*

14. Знакові символи, матеріальні засоби, способи комунікацій, світ життєдіяльності вихованця, колектив і соціальна група, технічні засоби, культурні цінності(книги, твори мистецтва):

- а) основні форми виховання студентської молоді;*
- б) основні засоби виховання студентської молоді;*
- в) основні методи виховання студентської молоді;*
- г) усі відповіді правильні.*

15. Цілеспрямованість виховання, зв'язок виховання з життям, єдність свідомості і поведінки у вихованні, виховання в праці, комплексний підхід у вихованні, виховання особистості в колективі, поєднання педагогічного керівництва з ініціативою і самодіяльністю вихованців, поєднання поваги до особистості вихованця з розумною вимогливістю до нього, індивідуальний підхід до кожного вихованця, принцип систематичності, послідовності й наступності у вихованні, єдність педагогічних вимог закладу освіти, сім'ї і громадськості – це:

- а) основні принципи національного виховання студентської молоді;*

- б) основні засоби виховання студентської молоді;
в) основні принципи виховання у вищій школі;
г) усі відповіді правильні.
- 16. Задушевна бесіда, диспут, роз'яснення – це:**
а) основні прийоми виховання студентської молоді;
б) основні засоби виховання студентської молоді;
в) основні методи виховання студентської молоді;
г) усі відповіді правильні.
- 17. Вивчення ділових та морально-психологічних якостей студентського колективу навчальної групи – це:**
а) форми роботи куратора студентської групи;
б) методи роботи куратора студентської групи;
в) прийоми роботи куратора студентської групи;
г) усі відповіді правильні.
- 18. Підбір активу, установлення системи управління та самоврядування студентського колективу – це:**
а) прийоми роботи куратора студентської групи;
б) методи роботи куратора студентської групи;
в) форми роботи куратора студентської групи;
г) усі відповіді правильні.
- 19. Виявлення актуальних проблем діяльності студентського колективу та сприяння їх розв'язанню – це:**
а) прийоми роботи куратора студентської групи;
б) форми роботи куратора студентської групи;
в) засоби роботи куратора студентської групи;
г) усі відповіді правильні.
- 20. Гнучка динамічна система, яка ґрунтується на поєднанні адміністративних і суспільних студентських інституцій (старостат, студентський профком, студентська дирекція тощо) – це:**
а) процес самоосвіти;
б) процес самовиховання;
в) студентське самоврядування;
г) усі відповіді правильні.
- 21. Залучення студентів до ради інституту (факультету), університету; самоврядування у виробничому і навчально-**

виховному процесі групи; самоврядування у сфері побуту та відпочинку – це:

а) основні сфери участі студентів в управлінні вищим навчальним закладом;

б) функції студентського самоврядування;

в) засоби студентського самоврядування;

г) усі відповіді правильні.

22. Забезпечення результативної навчальної роботи студентів, виконання ними щоденних навчальних завдань із врахуванням їхніх здібностей та інтересів, підготовка студентів як фахівців із вищою освітою до майбутньої управлінської діяльності, формування соціальної спрямованості їхньої активності, розвиток організаторських здібностей – це:

а) основні сфери участі студентів в управлінні вищим навчальним закладом;

б) функції студентського самоврядування;

в) засоби студентського самоврядування;

г) усі відповіді правильні.

23. Свідома діяльність людини, спрямована на вироблення в себе позитивних рис і подолання негативних – це:

а) процес навчання;

б) процес виховання;

в) процес самовиховання;

г) усі відповіді правильні.

24. Адаптація першокурсників до нових умов навчання, допомога студентам у розв'язанні їхніх соціально-побутових проблем і організація дозвілля, допомога у формуванні в студентській групі атмосфери дружби, доброзичливості, згуртованості та взаємної підтримки, в усвідомленні причетності її до університетського співтовариства викладачів і співробітників, об'єднаних однією організаційною культурою, системою поглядів і цінностей – це:

а) функції куратора академічної групи;

б) завдання куратора академічної групи;

в) напрями діяльності куратора академічної групи;

г) усі відповіді правильні.

25. Знайомство з групою студентів (зустрічі, індивідуальні бесіди, групові збори), відвідування гуртожитків (не менше від одного разу на місяць); наявність розгорнутого списку студентів групи із зазначенням прізвища, імені та по батькові, прізвищ батьків та їхніх адрес, телефонів, номерів кімнат студентів тощо, обговорення питань успішності й дисципліни (забезпечення навчальними посібниками, іншою літературою; організація консультацій; аналіз роботи в бібліотеці, взаємовідносини з викладачами та ін.); індивідуальна робота – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

26. Зустрічі з цікавими і видатними людьми України, ветеранами Великої Вітчизняної війни та праці; екскурсійна робота, культпоходи в театри, відвідування художніх та інших виставок тощо; участь у спортивних змаганнях факультету, університету і за його межами; участь у факультетських, загальноуніверситетських заходах, художній самодіяльності – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

27. Планування, організація і проведення позааудиторної виховної роботи зі студентами; складання письмових звітів про організаційно-виховну роботу зі студентами академічної групи за навчальний рік (подавати звіти заступникові декана факультету з навчально-виховної роботи) – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

28. Самопереконання, самонавіювання, самоаналіз, самопідбадьорювання, самозаохочення, самопереключення, само наказ – це:

- а) прийоми самовиховання;*
- б) прийоми самоосвіти;*
- в) прийоми саморозвитку;*
- г) усі відповіді правильні.*

29. озброїти студента у процесі навчання у ВНЗ не лише фаховими знаннями, уміннями і навичками професійної діяльності, а й сформувані у нього відповідний світогляд, моральні, правові, трудові, естетичні та інші якості особистості – це:

- а) завдання виховання у вищому навчальному закладі;*
- б) напрями виховання у вищому навчальному закладі;*
- в) мета виховання у вищому навчальному закладі;*
- г) усі відповіді правильні.*

30. наявність конкретної мети, систематичність, послідовність, неперервність – це специфіка:

- а) процесу навчання у ВНЗ;*
- б) процесу виховання у ВНЗ;*
- в) процесу освіти;*
- г) усі відповіді правильні.*

Заняття 8.

Тема: Особистість куратора студентської групи. (2 год.)

Вид заняття: семінар – розгорнута бесіда

Методи: бесіда, діагностика знань, психологічне дослідження, самостійна робота

Мотивація навчання особистісне і професійне самовдосконалення

Мета:

знати особливості роботи куратора студентської групи;
вміти використовувати знання в організації діяльності куратора студентської молоді.

План

1. Організаційно-виховні технології забезпечення ефективності роботи кураторів:

а) основні методологічні засади роботи куратора в студентській академічній групі;

б) змістовно-діяльнісний компонент виховної роботи куратора академічної групи.

2. Положення про Об'єднання кураторів і наставників студентських груп НУВГП.

3. Рекомендації кураторам з організації виховної роботи в студентській групі;

а) організаційні форми реалізації мети та завдань виховної роботи куратора;

б) планування виховної роботи в студентській групі;

в) оцінювання роботи куратора в академгрупі.

Основні поняття: формування особистості студента, куратор, гуртки, клуби, екскурсії, самостійна робота студента.

Узагальнення вивченого: виконання вправ, робота з психологічними тестами, тестовий контроль знань.

Література:

1. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова та ін.; За ред. З. Н. Курлянд. 3-те вид., перероб. і доп. К. : Знання, 2007. С.75–81.

2. Подоляк Л. Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: Підручник. 2-е вид. К. : Каравела, 2008. С.155–181.

3. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. К. : «Академвидав», 2006. С.32–41 (Альма-матер).

4. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. Видання друге, перероблене та доповнене. К. : «Центр навчальної літератури», 2004. С. 211–230.

5. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навч. посіб. 3-те вид., К. : Вища шк., 2004. С. 357–397.

6. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : Посібник. К. : Академвидав, 2003. С. 172–184.

7. Герасименко В. Державна символіка : усвідомте значення / В. Герасименко // Освіта. 2015. № 28–29. С. 5.

8. Забіла П. Нашу свободу відстояти треба / П. Забіла // Освіта. 2014. № 49. С. 11.

9. Зарубінський О. Виховання давайте сприймати по новому / О. Зарубінський // Освіта. 2015. № 3–31. С. 3.
10. Лупаков Є. Ворог нас сьогодні цементує / Є. Лупаков // Освіта. 2014. № 38. С. 4.
11. Осипчук Н. Мовою мистецтва про героїку України / Н. Осипчук // Освіта. 2015. № 16. С. 10.
12. Руденко Ю. Український патріотизм / Ю. Руденко // Освіта. 2014. № 43. С. 9.
13. Сидорчук М. На форпостах державності / М. Сидорчук // Освіта. 2015. № 16. С. 7.
14. Флегонтова Н. Вишиванка символ єднання / Н. Флегонтова // Освіта. 2015. № 24–25. С. 7.
15. Чорна К. Цінності консолідації української нації / К. Чорна // Освіта. 2014. № 44. С. 4.
16. Чорна К. Цінності консолідації української нації / К. Чорна // Освіта. 2014. № 49. С. 5.

Контрольно-тестові питання до теми

1. Виховання студентів на багатомістових традиціях у душі українського виховного ідеалу – це:

- а) національне виховання;*
- б) процес навчання у вищій школі;*
- в) процес розвитку особистості студента;*
- г) усі відповіді правильні.*

2. Форми виховання у вищій школі:

- а) масові, групові та індивідуальні;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*
- г) усі відповіді правильні.*

3. Масові форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;*
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;*
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;*

г) усі відповіді правильні.

4. Індивідуальні форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;
- г) усі відповіді правильні.

5. Групові форми виховання у вищій школі:

- а) вивчення індивідуальних особливостей студентів;
- б) читацька конференція, тематичний вечір та вечір запитань і відповідей;
- в) політінформація, година куратора, гурток художньої самодіяльності, випуск стінної газети, похід, екскурсія;
- г) усі відповіді правильні.

6. Методи виховання у вищій школі.

- а) методи формування свідомості, методи формування суспільної поведінки,
- б) методи стимулювання діяльності й поведінки,
- в) методи контролю й аналізу ефективності виховання
- г) усі відповіді правильні.

7. Методи формування свідомості:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;
- б) вимога, громадська думка, вправляння, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;
- в) змагання, заохочення і покарання.
- г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.

8. Методи формування суспільної поведінки:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;
- б) вимога, громадська думка, вправляння, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;
- в) змагання, заохочення і покарання.
- г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне),

педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.

9. Методи стимулювання діяльності й поведінки:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
- б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
- в) змагання, заохочення і покарання.*
- г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.*

10. Методи контролю й аналізу ефективності виховання:

- а) бесіда, лекція, диспут і метод прикладу;*
- б) вимога, громадська думка, вправлення, привчання, доручення, створення ситуацій, що виховують;*
- в) змагання, заохочення і покарання.*
- г) методи науково-педагогічного дослідження, як педагогічне спостереження, бесіда, опитування (анкетне, усне), педагогічний експеримент, аналіз результатів діяльності студента.*

11. — Гуманізм, народність, природовідповідність, самодіяльність, демократизм, єдність родинного і шкільного впливу, виховання у праці – це принципи:

- а) процесу виховання у вищій школі;*
- б) екологічного виховання;*
- в) національного виховання;*
- г) усі відповіді правильні.*

12. Розумове, моральне, статеве, правове, антинаркогенне, екологічне, трудове, економічне, естетичне й фізичне виховання, виховання молоді в умовах інформаційно-освітнього середовища:

- а) основні форми виховання студентської молоді;*
- б) основні напрями виховання студентської молоді;*
- в) основні методи виховання студентської молоді;*
- г) усі відповіді правильні.*

13. Знакові символи, матеріальні засоби, способи комунікацій, світ життєдіяльності вихованця, колектив і

соціальна група, технічні засоби, культурні цінності (книги, твори мистецтва):

- а) основні форми виховання студентської молоді;*
- б) основні засоби виховання студентської молоді;*
- в) основні методи виховання студентської молоді;*
- г) усі відповіді правильні.*

14. Цілеспрямованість виховання, зв'язок виховання з життям, єдність свідомості і поведінки у вихованні, виховання в праці, комплексний підхід у вихованні, виховання особистості в колективі, поєднання педагогічного керівництва з ініціативою і самодіяльністю вихованців, поєднання поваги до особистості вихованця з розумною вимогливістю до нього, індивідуальний підхід до кожного вихованця, принцип систематичності, послідовності й наступності у вихованні, єдність педагогічних вимог закладу освіти, сім'ї і громадськості – це:

- а) основні принципи національного виховання студентської молоді;*
- б) основні засоби виховання студентської молоді;*
- в) основні принципи виховання у вищій школі;*
- г) усі відповіді правильні.*

15. Задушевна бесіда, диспут, роз'яснення – це:

- а) основні прийоми виховання студентської молоді;*
- б) основні засоби виховання студентської молоді;*
- в) основні методи виховання студентської молоді;*
- г) усі відповіді правильні.*

16. Вивчення ділових та морально-психологічних якостей студентського колективу навчальної групи – це:

- а) форми роботи куратора студентської групи;*
- б) методи роботи куратора студентської групи;*
- в) прийоми роботи куратора студентської групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

17. Підбір активу, установа системи управління та самоврядування студентського колективу – це:

- а) прийоми роботи куратора студентської групи;*
- б) методи роботи куратора студентської групи;*
- в) форми роботи куратора студентської групи;*

г) усі відповіді правильні.

18. Виявлення актуальних проблем діяльності студентського колективу та сприяння їх розв'язанню – це:

- а) прийоми роботи куратора студентської групи;*
- б) форми роботи куратора студентської групи;*
- в) засоби роботи куратора студентської групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

19. Гнучка динамічна система, яка ґрунтується на поєднанні адміністративних і суспільних студентських інституцій (старостат, студентський профком, студентська дирекція тощо) – це:

- а) процес самоосвіти;*
- б) процес самовиховання;*
- в) студентське самоврядування;*
- г) усі відповіді правильні.*

20. Залучення студентів до ради інституту (факультету), університету; самоврядування у виробничому і навчально-виховному процесі групи; самоврядування у сфері побуту та відпочинку – це:

- а) основні сфери участі студентів в управлінні вищим навчальним закладом;*
- б) функції студентського самоврядування;*
- в) засоби студентського самоврядування;*
- г) усі відповіді правильні.*

21. Забезпечення результативної навчальної роботи студентів, виконання ними щоденних навчальних завдань із врахуванням їхніх здібностей та інтересів, підготовка студентів як фахівців із вищою освітою до майбутньої управлінської діяльності, формування соціальної спрямованості їхньої активності, розвиток організаторських здібностей – це:

- а) основні сфери участі студентів в управлінні вищим навчальним закладом;*
- б) функції студентського самоврядування;*
- в) засоби студентського самоврядування;*
- г) усі відповіді правильні.*

22. Свідома діяльність людини, спрямована на вироблення в себе позитивних рис і подолання негативних – це:

- а) процес навчання;*
- б) процес виховання;*
- в) процес самовиховання;*
- г) усі відповіді правильні.*

23. Адаптація першокурсників до нових умов навчання, допомога студентам у розв'язанні їхніх соціально-побутових проблем і організація дозвілля, допомога у формуванні в студентській групі атмосфери дружби, доброзичливості, згуртованості та взаємної підтримки, в усвідомленні причетності її до університетського співтовариства викладачів і співробітників, об'єднаних однією організаційною культурою, системою поглядів і цінностей – це:

- а) функції куратора академічної групи;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

24. Знайомство з групою студентів (зустрічі, індивідуальні бесіди, групові збори), відвідування гуртожитків (не менше від одного разу на місяць); наявність розгорнутого списку студентів групи із зазначенням прізвища, імені та по батькові, прізвищ батьків та їхніх адрес, телефонів, номерів кімнат студентів тощо, обговорення питань успішності й дисципліни (забезпечення навчальними посібниками, іншою літературою; організація консультацій; аналіз роботи в бібліотеці, взаємовідносини з викладачами та ін.); індивідуальна робота – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

25. Зустрічі з цікавими і видатними людьми України, ветеранами Великої Вітчизняної війни та праці; екскурсійна робота, культпоходи в театри, відвідування художніх та інших виставок тощо; участь у спортивних змаганнях

факультету, університету і за його межами; участь у факультетських, загальноуніверситетських заходах, художній самодіяльності – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

26. Планування, організація і проведення позааудиторної виховної роботи зі студентами; складання письмових звітів про організаційно-виховну роботу зі студентами академічної групи за навчальний рік (подавати звіти заступникові декана факультету з навчально-виховної роботи) – це:

- а) заходи організаційно-виховної роботи куратора;*
- б) завдання куратора академічної групи;*
- в) напрями діяльності куратора академічної групи;*
- г) усі відповіді правильні.*

27. Самопереконання, самонавіювання, самоаналіз, самопідбадьорювання, самозаохочення, самопереключення, само наказ – це:

- а) прийоми самовиховання;*
- б) прийоми самоосвіти;*
- в) прийоми саморозвитку;*
- г) усі відповіді правильні.*

28. Озброїти студента у процесі навчання у ВНЗ не лише фаховими знаннями, уміннями і навичками професійної діяльності, а й сформуванати у нього відповідний світогляд, моральні, правові, трудові, естетичні та інші якості особистості – це:

- а) завдання виховання у вищому навчальному закладі;*
- б) напрями виховання у вищому навчальному закладі;*
- в) мета виховання у вищому навчальному закладі;*
- г) усі відповіді правильні.*

29. Наявність конкретної мети, систематичність, послідовність, неперервність – це специфіка:

- а) процесу навчання у ВНЗ;*
- б) процесу виховання у ВНЗ;*
- в) процесу освіти;*

г) усі відповіді правильні.

30. Цілеспрямоване, систематичне формування особистості, зумовлене законами суспільного розвитку, дією багатьох об'єктивних і суб'єктивних чинників – це процес:

- а) виховання у вищій школі;
- б) навчання у вищій школі;
- в) розвитку особистості студента;
- г) усі відповіді правильні.

**Підсумковий контроль знань з дисципліни
«Система виховної роботи в закладах вищої освіти»
(перелік питань до екзамену)**

Теоретичні питання

1. Підготовка студентів до сімейного життя.
2. Основні принципи виховання у вищій школі.
3. Економічне виховання студентської молоді.
4. Основні засоби виховання у вищій школі.
5. Фізичне виховання студентської молоді.
6. Прийоми виховання у вищій школі.
7. Антинаркогенне виховання студентської молоді.
8. Методи виховання у вищій школі.
9. Правове виховання студентської молоді.
10. Процес самовиховання та його етапи у ВНЗ.
11. Естетичне виховання студентської молоді.
12. Форми виховання у вищій школі.
13. Моральне виховання студентської молоді.
14. Процес виховання, його завдання, етапи і управління ним.
15. Виховання як основна категорії галузі педагогічних знань.
16. Особистість куратора студентської групи
17. Організація студентського самоврядування.
18. Показники якості роботи куратора.
19. Виховання студентів в умовах інформаційного простору.
20. Права куратора студентської групи.
21. Національне виховання студентської молоді.
22. Призначення куратора та засади діяльності
23. Розумове виховання студентської молоді.

24. Мета і завдання виховання студентів університету.
25. Моральне виховання студентської молоді.
26. Основні завдання роботи куратора студентської групи
27. Підготовка до сімейного життя студентської молоді.
28. Організація роботи кураторів студентської групи.
29. Обов'язки куратора студентської групи.
30. Статеве виховання студентської молоді.
31. Організація виховання студентів в процесі навчання
32. Антинаркогенне виховання студентської молоді.
33. Методи контролю й аналізу ефективності виховання.
34. Екологічне виховання студентської молоді.
35. Методи стимулювання діяльності й поведінки.
36. Правове виховання студентської молоді.
37. Методи формування суспільної поведінки
38. Мета і завдання національного виховання.
39. Методи формування свідомості.
40. Трудове виховання студентської молоді.
41. Прийоми самовиховання.
42. Економічне виховання студентської молоді.
43. Сутність самовиховання.
44. Естетичне виховання студентської молоді.
45. Особистісний розвиток студентів в умовах виховання.
46. Фізичне виховання студентської молоді.
47. Форми виховання у вищому навчальному закладі.
48. Позааудиторна виховна робота в студентській групі.
49. Прийоми виховання у вищому навчальному закладі.
50. Методика виховної роботи куратора в академічній групі.
51. Методи виховання у вищому навчальному закладі.
52. Специфіка позааудиторної роботи студентів молодших курсів.
53. Закономірності і принципи виховання.
54. Організація студентського самоврядування.
55. Процес виховання, його завдання, етапи і управління ним.
56. Професійно-гуманістичні якості куратора студентської групи.
57. Виховання як основна категорії галузі педагогічних знань.

58. Основні напрями виховання студентської молоді
59. Сутність процесу виховання у вищій школі.
60. Функції і завдання куратора академічної групи.

Практичні питання

1. Методика виявлення актуальних проблем діяльності студентського колективу та сприяння їх розв'язанню як форма роботи куратора студентської групи

2. Методика підбору активу, установлення системи управління та самоврядування студентського колективу як форми роботи куратора студентської групи.

3. Методика планування етапів процесу виховання студентського колективу чи окремого студента як форми роботи куратора студентської групи.

4. Методика вивчення ділових та морально-психологічних якостей студентів навчальної групи як форми роботи куратора студентської групи.

5. Методика використання методу контролю й аналізу ефективності виховання.

6. Методика використання покарання як методу стимулювання діяльності й поведінки.

7. Методика використання заохочення як методу стимулювання діяльності й поведінки.

8. Методика організації змагання як методу стимулювання діяльності й поведінки.

9. Методика застосування гальмівних прийомів ситуацій, що виховують.

10. Методика застосування творчих прийомів, що виховують.

11. Застосування доручення як методу формування суспільної поведінки.

12. Застосування привчання як методу формування суспільної поведінки.

13. Формування громадської думки як методу формування суспільної поведінки.

14. Застосування педагогічної вимоги як методу формування свідомості.

15. Методика організації і проведення диспуту як методу формування свідомості.
16. Методика організації і проведення лекції як методу формування свідомості.
17. Алгоритм аналізу виховного заходу.
18. Методика організації і проведення індивідуальної бесіди.
19. Методика організації і проведення фронтальної бесіди.
20. Методика застосування вимоги як методу формування суспільної поведінки.
21. Методика організації і проведення екскурсії.
22. Методика організації і проведення походу.
23. Методика організації випуску стінної газети.
24. Методика організації і проведення години куратора студентської групи.
25. Методика організації роботи гуртка художньої самодіяльності.
26. Методика організації і проведення політичної інформації.
27. Методика організації і проведення вечора запитань і відповідей.
28. Методика організації і проведення тематичного вечора.
29. Методика організації і проведення читацької конференції.
30. Методика організації і проведення індивідуальних форм виховної роботи зі студентами.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Авторитет (від лат. *autoritas* – влада, вплив) – загально визнаний вплив окремої людини або колективу, організацій у різних сферах суспільного життя.

Актив (від лат. *activus* – діяльний) – у соціальній психології – найдіяльніша, енергійна й активна частина соціальної групи, колективу.

Активність – риса темпераменту, що характеризується енергією впливу людини на навколишній світ і подоланням перешкод на шляху до мети.

Активність особистості – здатність особистості до свідомої трудової і соціальної діяльності, міра цілеспрямованого,

планомірного перетворення нею навколишнього середовища та самої себе.

Активність характеру – структурна властивість характеру, яка визначається ступенем протидії зовнішнім обставинам.

Андрогогіка – наука про освіту та виховання людини впродовж усього її життя.

Асоціація – група, в якій міжособистісні стосунки опосередковує особистісно значущий для кожного зміст спільної діяльності.

Атракція – привабливість одного партнера зі спілкування для іншого.

Афективно-комунікативна функція спілкування – функція спілкування, що проявляється в зміні інтенсивності, а інколи й модальності емоційних станів людини в процесі спілкування.

Бар'єри взаєморозуміння – естетичний: виникає на основі перших вражень про людину, насамперед з її зовнішнього вигляду, манери поведінки, стилю одягу; інтелектуальний: у кожній людині різні прояви інтелекту розвиваються нерівномірно. В одних людей розвинений інтелект теоретичний, в інших – практичний, в одних виражена здатність до цілісного художнього пізнання світу, в інших – до логічного осмислення та суворого наукового відтворення; мотиваційний: коли співбесідникові нецікаві думки партнера, вони не зачіпають його особистих потреб, не спричиняють мотиву, який спонукав би до розуміння; емоційний: виникає тоді, коли у взаєминах між людьми відсутній емоційний комфорт – стан максимальної емоційної зручності в природному й соціальному середовищі. Емоційний бар'єр виникає на основі антипатії – почутті неприязні, відрази до чогось або когось.

Бар'єр психологічний – внутрішня перешкода, яка заважає людині думати й правильно поводитися серед інших людей; часто виникає у сфері ділових, особистих взаємостосунків і перешкоджає встановленню відкритих та довірливих взаємин між людьми.

Бесіда репродуктивна – бесіда, спрямована на відтворення раніше засвоєного матеріалу.

Бесіда фронтальна – бесіда, яка проводиться з усією студентською групою.

Взаємодія – процес безпосередньої чи опосередкованої дії суб'єктів один на одного, що породжує взаємну зумовленість та зв'язок.

Взаєморозуміння – спосіб взаємодії між окремими людьми, соціальними групами, колективами, організаціями, країнами, за якого максимально осмислюється та враховується на практиці думка чи позиція сторін, які взаємодіють. Об'єктивною основою взаєморозуміння виступає спільність інтересів, ближніх або віддалених цілей, поглядів. Взаєморозуміння конкретно реалізується через сприйняття природної мови (головним чином), а також штучних засобів комунікації – жестів, формалізованих мов тощо. Воно передбачає обмін думками, цінностями, вивчення реального досвіду сторін з метою встановлення взаєморозуміння.

Використання життєвого досвіду студентів – метод навчання, який полягає в осмисленні наукових основ перебігу процесів, які студенти спостерігали в житті чи в яких самі брали участь.

Вимога негативна – вимога, яка своїм змістом і формою вираження демонструє негативне ставлення педагога до діяльності вихованця, прояву його негативних якостей (осуд, погроза, недовір'я).

Вимога нейтральна – вимога, в якій не виявляється чітке ставлення вихователя до вихованця; базується на ставленні вихованця до стимульованої діяльності (натяк, умовна вимога, вимога в ігровій формі).

Вимога позитивна – вимога, що виражає позитивне ставлення педагога до вихованця під час її постановки (прохання, довір'я, схвалення).

Виправлення – складний психічний процес перебудови особистості, що відбувається під впливом перевиховання й самостійної роботи над усуненням відхилень у власній свідомості та поведінці.

Витримка – вольова якість, що виражається в умінні людини своєчасно стримувати небажані спонуки, дії та вчинки.

Вихованець – той, хто приймає та засвоює досвід поколінь.

Виховання – це цілісний цілеспрямований соціальний процес передачі досвіду гуманістичних міжособистісних і суспільних відносин у реально існуючих спеціально створених умовах, процес підготовки людини й колективу до життя й праці; формування всебічно розвинутої особистості.

Виховання – цілеспрямований спеціально організований процес взаємодії вихователя й вихованців з метою формування позитивних властивостей та якостей особистості.

Виховання – це процес та результат виховної роботи, спрямованої на вирішення конкретних виховних задач.

Виховання – це спеціалізовано організований, цілеспрямований та керований вплив колективу, вихователів на вихованців з метою формування в них бажаних якостей, який здійснюється у навчально-виховних закладах і охоплює весь навчально-виховний процес.

Виховання – це передача накопиченого досвіду від старших поколінь до молодших.

Вихованість – комплексна властивість особистості, яка характеризується наявністю та рівнем сформованості в неї суспільно значущих якостей, що відображає всебічність її розвитку.

Вихователь – у широкому значенні – особа або організація, яка здійснює виховання; людина, яка покликана або призначена передавати досвід попередніх поколінь молоді; у вузькому значенні – посадова особа, яка займається вихованням дітей і молоді в навчально-виховних закладах.

Виховна робота – це організація індивідуальної, групової, колективної діяльності вихованців, яка включає їх у виховні взаємини відповідно до чітко визначеної мети.

Виховні взаємини – різновид взаємин між людьми, що спрямовані на розвиток особистості за допомогою виховання, навчання, освіти.

Вікова періодизація – поділ цілісного життєвого циклу людини на вікові відрізки, що вимірюються роками.

Вікові особливості – характерні для певного періоду життя анатомо-фізіологічні, психічні та соціальні властивості.

Внутрішні протиріччя – суперечності, що виникають на ґрунті незгоди з собою та відображаються в індивідуальних спонуканнях людини.

Вольові якості – відносно стійкі, незалежні від конкретної ситуації психічні утворення, що засвідчують досягнутий особистістю рівень свідомої регуляції поведінки, її влади над собою.

Воля – свідомо організована та саморегульована людиною своєї діяльності й поведінки, спрямована на подолання труднощів під час досягнення поставлених цілей.

Вправляння – багаторазове виконання певних дій чи видів діяльності з метою їх освоєння, яке ґрунтується на розумінні й супроводжується свідомим контролем і коригуванням. У педагогіці – метод виховання, що полягає в поступовому створенні умов, в яких вихованець виконує певні дії з метою вироблення та закріплення позитивних форм поведінки.

Вчинок – у психологічному розумінні – специфічний вид розумово-вольової дії, необхідна складова діяльності людини, вияву її характеру й поведінки.

Гра конструктивна – гра, в якій особа, діючи з предметами, осмислює їх значення й взаємодію.

Гра пізнавальна – метод, що передбачає захоплюючу розважальну діяльність, яка сприяє засвоєнню студентами знань, набуттю вмій та навичок.

Гра сюжетно-рольова – колективна гра зі спільним задумом-сюжетом, відповідно до якого між учасниками розподіляються ролі. Сприяє розвитку у студентів соціально-комунікативних вмій і навичок.

Гра функціональна – гра дітей раннього віку, у ході якої вони, діючи з предметами, відкривають їх функціональні властивості й способи дій із ними.

Громадська думка – спосіб формування й вияву масової свідомості, що виражає ставлення людей до суспільно значущих подій та фактів, важливий фактор соціальної комунікації. Як метод виховання за своєю суттю є колективною вимогою.

Група – об'єднання людей, створене на основі певної спільної для них ознаки, що виявляється в їх спільній діяльності, зокрема спілкуванні.

Група велика – група, що охоплює кілька малих груп.

Група дифузна – нестійке короткочасне об'єднання людей, що виникає лише на основі особистісно значущої діяльності.

Група мала – відносно стійке, нечисленне за складом об'єднання людей, у якому здійснюється безпосередній контакт між його членами.

Група неформальна – група, яка не має юридично закріпленого статусу, а виникає на основі спільності інтересів, симпатії, зближення поглядів, переконань тощо.

Група реальна – контактне об'єднання людей, яке утворилося на основі спільної для них просторово-часової ознаки.

Група референтна (еталонна) – реальна чи уявна група, погляди, норми якої є зразком для особистості.

Група умовна – об'єднання людей, умовно створене дослідником на основі наявності в них спільної ознаки.

Група формальна – група, що має зовнішньо задані соціально значущі цілі діяльності, юридично визначений статус, нормативно закріплену структуру, призначене чи вибране керівництво й зафіксовані права та обов'язки її членів.

Гуманізм – система ідей і поглядів, яка визначає найвищу цінність людини як особистості, її право на свободу, щастя, розвиток і прояв усіх здібностей.

Девіантна поведінка – певний спосіб поведінки, мислення, дій людини, який не відповідає нормам і цінностям даного суспільства.

Диспут (як метод виховання) – спір на наукову, літературну чи іншу тему, колективне обговорення питань, що хвилюють.

Ділова гра – форма організації навчально-виховної діяльності, у ході якої в ігровій формі вирішуються важливі навчально-виховні завдання.

Ділова спрямованість особистості – вид спрямованості особистості, що характеризується переважанням мотивів, породжених діяльністю та спрямованих на неї.

Діловий рівень спілкування – це такий рівень, під час якого на перше місце ставиться справа, однаково цінна для партнерів.

Дія – відносно завершений елемент діяльності, спрямований на досягнення певної проміжної мети й підпорядкований загальному мотиву діяльності.

Дія вольова – дія людини, спрямована на досягнення свідомо поставленої мети й пов'язана з подоланням труднощів.

Діяльність – внутрішня (психічна) і зовнішня (фізична) активність людини, що регулюється усвідомлюваною метою.

Довіра – морально-психологічна категорія, яка визначає ставлення до дій іншої особи й до неї самої; ґрунтується на переконаності, що діє ця особа правильно, що їй притаманні сумлінність і чесність.

Доручення (як метод виховання) – метод, що передбачає вправління вихованця в позитивних діях і вчинках.

Духовність – специфічно людська риса, яка виявляється у багатстві духовного світу особи, її ерудиції, розвинутих інтелектуальних й емоційних запитах, моральності.

Духовна педагогіка – галузь педагогічних знань, що передбачає пріоритет релігії у вихованні й навчанні особистості.

Евристична (сократівська) бесіда – бесіда, у процесі якої викладач уміло сформульованими запитаннями скеровує студентів на формування нових понять, висновків, правил, використовуючи набуті ними раніше знання, спостереження.

Екологічне виховання – систематична педагогічна діяльність, спрямована на розвиток екологічної культури особистості.

Економічне виховання – систематичний цілеспрямований вплив з метою формування в студентів економічних знань, умінь, навичок, потреб, інтересів, стилю мислення, які відповідають нормам господарювання та принципам моралі.

Експурсія (від лат. *excursio* – прогулянка, поїздка) – форма навчання, виховання, яка передбачає відвідування учнями, студентами різноманітних об'єктів з метою пізнання їх особливостей.

Експеримент (лат. experimentum – проба, дослід) – метод духовного освоєння світу й людської діяльності, що ґрунтується на дослідах, випробовуваннях, моделюванні тощо. У психології – метод збирання фактів у спеціально створених умовах, які забезпечують активний прояв необхідних психічних явищ. У педагогіці – метод вивчення певного педагогічного явища в спеціально створених і контрольованих умовах.

Експеримент перевірко́вий – педагогічний метод, що передбачає перевірку гіпотези, сформованої у процесі усвідомлення проблеми.

Експеримент творчий (форму́ючий) – педагогічний метод, що передбачає конструювання нових педагогічних явищ і процесів.

Емоційний комфорт – психічний стан максимальної емоційної зручності людини у природному й соціальному середовищі; позитивно впливає на ефективність діяльності студента, сприяє підвищенню виявленню його духовних потенцій, творчості.

Емоційне спілкування – різновид соціального спілкування, що ґрунтується на емоціях та почуттях людини. Конкретні вияви емоційного спілкування: почуття близькості з іншою людиною чи певною групою людей на базі вияву спільності почуттів, прилучення до духовного світу іншої людини.

Емпатія – специфічна форма психічного відображення суб'єктом (емпатуючим) об'єктивної реальності, якою є внутрішній (суб'єктивний світ) життєвий світ іншої людини (емпата).

Естетичне виховання – формування в особистості здатності сприймати й перетворювати дійсність за законами краси в усіх сферах діяльності.

Естетичне почуття – особливе почуття насолоди, яке відчуває людина, сприймаючи прекрасне в навколишній дійсності та творах мистецтва.

Естетичний ідеал – уявлення людини про прекрасне в абсолютному його вираженні.

Естетичний смак – здатність людини правильно оцінювати прекрасне, відрізнити прекрасне від потворного.

Етика – наука про мораль, природу, структуру та особливості походження й розвитку моральних норм і взаємовідносин між людьми в суспільстві.

Етнізація – наповнення виховання національним змістом, що забезпечує формування в особистості національної свідомості.

Ефективність – відношення досягнутого результату (відповідно до того чи іншого критерію) до максимально досягнутого чи заздалегідь запланованого результату.

Ефективність виховання – відношення досягнутих результатів до передбаченої мети у процесі формування духовного обличчя, суспільно значущих якостей особистості, соціальних груп, суспільства в цілому.

Ефективна комунікація – це комунікація, яка забезпечує динаміку у вирішенні проблем, використання найбільш оптимальних засобів шляхом досягнення взаєморозуміння між партнерами.

Єдині педагогічні вимоги – загальна лінія у навчально-виховній роботі, вироблена педагогічним колективом.

Жест – соціально сформований рух, що передає певний психічний стан людини.

Загальна педагогіка – галузь педагогіки, що вивчає основні теоретичні й практичні завдання виховання, навчання й освіти, досліджує проблеми навчально-виховного процесу.

Закономірність виховання – стійкий, об'єктивний, істотний зв'язок у вихованні, реалізація якого сприяє ефективному розвитку особистості.

Заохочення (як метод виховання) – метод, що реалізується через схвалення позитивних дій і вчинків з метою спонукання вихованців до їх повторення.

Занедбаність педагогічна – стійкі відхилення від норми в моральній свідомості, поведінці чи навчальній діяльності учня, студента, спричинені недоліками педагогічного впливу.

Засіб виховання – вид суспільної діяльності, який може впливати на особистість у певному напрямі.

Засоби спілкування – це, насамперед, мова, оптико-кінетична система знаків (жести, міміка, пантоміміка), пара- і

екстралінгвістичні системи (інтонація), немовні виражальні засоби мови (паузи), система організації простору та часу комунікації, система «контакту очима»).

Звичка – дія чи елемент поведінки, які стали потребою.

Згуртованість – термін соціальної психології, що виражає ступінь міцності соціально-психологічних зв'язків у групі.

Здібності – психічні властивості індивіда, які є передумовою успішного виконання певних видів діяльності (набуття знань, умінь, навичок; використання їх у праці).

Здібності загальні – здібності, які певною мірою проявляються у всіх видах діяльності індивіда.

Здібності спеціальні – здібності, які проявляються лише в конкретних видах діяльності індивіда.

Злочинність дитяча – сукупність соціально небезпечних дій, здійснюваних дітьми й підлітками.

Змагання (як метод виховання) – метод, що передбачає здорове суперництво й самоствердження в колективі дітей та молоді.

Зміст освіти – система наукових знань, умінь і навичок, оволодіння якими забезпечує всебічний розвиток розумових і фізичних здібностей учнів, формування їх світогляду, моральної поведінки, підготовку до суспільного життя.

Зміст виховання – система цінностей світової та національної культури, яку студенти повинні засвоїти, зберегти й розвинути відповідно до поставленої мети та завдань виховання.

Знання – узагальнений досвід людства про дійсність, що має форму фактів, правил, висновків, закономірностей, ідей, теорій.

Зовнішність людини – загальний вигляд людини, який створюють фізіогномічна маска, одяг, зачіска, манера триматися тощо.

Ідеал – позитивно емоційно забарвлений взірець досконалості, який людина намагається наслідувати.

Ідентифікація (від лат. *identicus* – тотожний і *fasio* – роблю) – прийом наукового пізнання, за якого встановлюються тотожність, подібність об'єктів завдяки спільності певних рис, ознак.

Індивід – людина як одинична природна істота, представник виду *homo sapiens*.

Індивідуальність (від лат. *individuum* – неподільне) – сукупність неповторно своєрідних рис та особливостей людини, що відрізняють її від інших людей.

Індивідуальна педагогічна бесіда – взаємодія педагога зі студентом, батьками, спрямована на взаєморозуміння, пошук шляхів співробітництва для стимулювання розвитку вихованця.

Індивідуальний стиль діяльності – індивідуальна система прийомів і способів дій, характерна для конкретної людини й доцільна для досягнення успішного результату.

Індивідуальність – неповторне поєднання психологічних особливостей і рис людини, що визначає її своєрідність і несхожість на інших людей.

Ініціативність – морально-психологічна риса особистості, яка полягає у здатності та схильності до активних і самостійних дій.

Інтелектуальні почуття – почуття, які виникають у процесі пізнавальної діяльності людини й зумовлені нею.

Інтерація (від *inter* – між і *action* – дія) – сукупність зв'язків і взаємовпливів людей, що складається в спільній діяльності.

Інтерактивна сторона спілкування – це сторона спілкування, яка фіксує не тільки обмін інформацією, а й організацію сумісних дій, які дають змогу реалізувати деяку загальну для партнерів діяльність.

Інтерв'ю – розрахована на обнародування бесіда з конкретною особою, що дає змогу показати погляди цієї людини на певне важливе питання, подію. У психології – метод отримання соціально-психологічної інформації шляхом усного опитування.

Інтерв'юер – особа, яка в процесі соціально-психологічного дослідження намагається одержати певну інформацію від іншої особи (респондента) чи від групи осіб в умовах мовної взаємодії.

Інтерес – емоційний вияв пізнавальних потреб людини, що реалізується в спрямованості людини на певні об'єкти, прагненні глибше і повніше їх пізнати.

Інтерес безпосередній – інтерес до змісту певної діяльності та процесу її виконання.

Інтерес вузький – інтерес до певного виду діяльності.

Інтерес нестійкий – короткотривалий інтерес до певного об'єкта чи виду діяльності.

Інтерес опосередкований – інтерес до певної галузі діяльності, зумовлений її зв'язком із чимось іншим, що безпосередньо пов'язане з інтересами особистості.

Інтерес стійкий – інтерес до об'єкта чи певної галузі діяльності, який зберігається у людини протягом тривалого часу або всього життя.

Інтерес (як емоція) – позитивний емоційний стан, що є одним із провідних мотивів навчання й сприяє засвоєнню знань, навичок і вмінь.

Колектив – група, в якій міжособистісні стосунки опосередковуються суспільно цінним й особистісно значущим змістом спільної діяльності.

Комунікабельність – риса особистості, її здатність до спілкування з іншими людьми, товариськість; не є вродженою, вона формується в процесі життя та діяльності людини у соціальній групі (колективі).

Комунікатор – людина, яка повідомляє інформацію, кодуючи її за допомогою різних знаків.

Конгруентність – відповідність поведінки особистості її внутрішньому стану.

Консультація – порада (пояснення) педагога учням і студентам з будь-якого питання.

Конфлікт – зіткнення протилежних думок, цілей, інтересів, позицій; крайнє загострення суперечностей.

Конформність – схильність індивіда підкорятися думці групової більшості, реальному чи уявному тискові групи.

Колективний індивідуалізм – уміння поєднувати власні інтереси з інтересами оточення.

Корекційна педагогіка – галузь педагогіки, предметом якої є виховання, навчання та освіта дітей із вродженими чи набутими відхиленнями у фізичному або психічному розвитку.

Корпорація – група, в якій міжособистісні стосунки опосередковує особистісно значущий для її індивідів, але асоціальний зміст групової діяльності.

Критерії ефективності педагогічного процесу – показники, що виражають рівень вихованості студентів.

Куратор – суб'єкт педагогічної діяльності, який реалізує мету та завдання виховної роботи у вищому навчальному закладі на рівні студентської академічної групи.

«Крок вперед» – прийом самовиховання, що передбачає щоденне планування на наступний день роботи над собою.

Кругозір особистості – уявлення, поняття й фактичні відомості про предмети, явища природи, громадського життя й людської психіки, властиві особистості на кожному етапі її розумового розвитку.

Культура поведінки – дотримання основних норм людського спілкування, вміння знаходити адекватні засоби у спілкуванні з оточуючими.

Лідер – людина, яка завдяки своїм особистим якостям має переважний вплив на членів соціальної групи.

Локус контролю – індивідуальна якість людини, яка характеризує її схильність приписувати відповідальність за наслідки своєї діяльності зовнішнім силам (екстернальний локус контролю) чи внутрішнім станам і переживанням (інтернальний локус контролю).

Макрорівень спілкування – рівень аналізу, який передбачає вивчення розвитку спілкування протягом життя людини.

Мезорівень спілкування – рівень аналізу спілкування, на якому вивчають окремі контакти між людьми під час виконання певних завдань чи спілкування.

Мета – ідеальний об'єкт, який у свідомості задовольняє потребу, що виникла.

Мета виховання – сукупність властивостей особистості, які прагне сформувати суспільство.

Метод аналізу результатів діяльності – метод, що передбачає вивчення кількісного й якісного складу результатів різних видів діяльності, успішності, участі в конкурсах, громадській роботі учнів, студентів, та дає змогу скласти уявлення про їх освітній рівень, вихованість та ін.

Метод виховання – спосіб взаємопов'язаної діяльності педагогів і вихованців, спрямованої на формування у вихованців певних поглядів, переконань, а також навичок і звичок поведінки.

Метод виховання – шляхи та способи спільної взаємопов'язаної діяльності педагогів і студентів з метою досягнення виховних цілей.

Метод моделювання – математичний метод, що передбачає створення й дослідження моделей.

Метод науково-педагогічного дослідження – шлях опанування складних психолого-педагогічних процесів формування особистості, встановлення об'єктивних закономірностей виховання та навчання.

Метод педагогічного спостереження – метод, що передбачає спеціально організоване сприймання педагогічного процесу в природних умовах.

Метод психолого-педагогічного тестування – метод визначення рівня знань, умінь або загальної інтелектуальної розвиненості особистості за допомогою карток, малюнків, задач-шарад, ребусів, кросвордів, питань.

Метод ранжування – математичний метод розміщення зафіксованих показників у певній послідовності (зменшення чи збільшення), визначення місця елемента в певній множині (наприклад, складання списку студентів залежно від рівня їх успішності).

Методика колективних творчих справ (КТС) – організація колективних творчих справ, які поєднують у сумісній діяльності вихователів і вихованців.

Міжособистісне сприйняття – сприйняття розуміння та оцінки людини людиною.

Міжособистісні стосунки – взаємозв'язки між людьми, які суб'єктивно переживаються й об'єктивно проявляються в

характері та спробах взаємних впливів, що здійснюються між людьми в процесі спільної діяльності та спілкування.

Мікрорівень спілкування – рівень аналізу спілкування, на якому вивчають окремі сполучені акти спілкування, що виступають у ролі його елементарних одиниць.

Міміка – зовнішнє вираження психічних станів за допомогою м'язів обличчя.

Мораль – система ідей, принципів, законів, норм і оцінок, що регулюють взаємини між людьми.

Моральна зрілість – якість особистості, яка сформувалася під впливом конкретно-історичних суспільних й індивідуальних умов, навчання, морального виховання, самовиховання.

Моральна свідомість – одна зі сфер суспільної свідомості, що відображає реальні взаємини й регулює моральний аспект діяльності людини.

Моральна спрямованість – стійка суспільна позиція особистості, що складається на світоглядній основі мотивів поведінки та виявляється в різних умовах як властивість особистості.

Моральне виховання – виховна діяльність, що має на меті формування стійких моральних якостей, потреб, почуттів, навичок і звичок поведінки на основі ідеалів, норм і принципів моралі, участі у практичній діяльності.

Моральний вчинок – специфічний вид розумово-вольової дії, необхідна складова діяльності людини, вияву її характеру й поведінки.

Моральний досвід – відповідний рівень сформованості моральних знань, моральних ставлень, моральної діяльності.

Моральні звички – корисні для суспільства стійкі форми поведінки, які є внутрішньою потребою особистості й виявляються у будь-якій ситуації й умовах.

Моральний ідеал – вираження вимог суспільства до людей у вигляді конкретного образу морально досконалої людини.

Моральні переконання – пережиті та узагальнені моральні принципи, норми.

Моральні почуття – запити, оцінки, спрямованість духовного розвитку особистості.

Моральність – характеристика особливого виду практичної діяльності людей, що мотивується моральними ідеалами, переконаннями, нормами, принципами.

Мотивація – спонукання, що викликають активність особистості й визначають її спрямованість.

Мрія – особлива форма творчої уяви, за допомогою якої людина створює образи бажаного майбутнього.

Навичка – часткова автоматизація виконання й регулювання доцільних рухів.

Навіювання – психологічний вплив однієї людини на іншу, який частково або повністю не усвідомлюється як тим, хто його здійснює, так і тим, хто йому піддається.

Наполегливість – воляова якість, що виявляється в умінні людини активно викликати дії, потрібні для подолання труднощів, й енергійно діяти під час досягання мети.

Народна педагогіка – інститут педагогіки, що охоплює накопичений віками народний досвід, погляди на мету, завдання, засоби та методи виховання й навчання підростаючого покоління.

Настрій – відносно тривалий психічний стан душевної орієнтованості, в основі якого лежить емоція (позитивна або негативна, однак не нейтральна).

Натхнення – психічний стан піднесеності творчих потенцій людини.

Національне виховання – виховання дітей та молоді, пов'язане з передачею їм культурно-історичного досвіду рідного народу, його традицій, звичаїв, обрядів, багатотомової мудрості та духовності.

Обдарованість – високий рівень розвитку загальних і спеціальних здібностей, що є передумовою творчих досягнень.

Онтогенез – індивідуальний розвиток організму з моменту народження до смерті.

Особистісна спрямованість особистості – переважання в особистості мотивів, спрямованих на забезпечення власного благополуччя.

Особистісне несвідоме – сукупність раніше усвідомлених переживань, які стали забутими або витісненими зі свідомості.

Особистість – людина, соціальний індивід, що поєднує в собі риси загальнолюдського, суспільно значущого та індивідуального, неповторного.

Оцінка дня, що минув – прийом самовиховання, що полягає в обліку своєї діяльності, щоденному оцінюванні її результатів з висвітленням оцінок за певні вчинки.

Патріотизм – одне з найглибших громадянських почуттів, яке полягає у любові до батьківщини, відданості своєму народові, гордості за надбання національної культури.

Педагогіка – сукупність теоретичних і прикладних наук, що вивчають процеси виховання, навчання й розвитку особистості.

Педагогіка народного календаря – складова народної педагогіки, що передбачає виховання дітей та молоді шляхом залучення їх до сезонних робіт, підтримання звичаїв, участі у святах і обрядах.

Педагогіка народознавства – напрям сучасної педагогіки, який вивчає шляхи та засоби практичного засвоєння студентами культурно-історичних надбань минулих поколінь: традицій, звичаїв свого народу.

Педагогічна вимога – педагогічний вплив на вихованця з метою спонукання його до позитивної діяльності, осуд його дій та вчинків, що мають негативний характер.

Педагогічна діагностика – виявлення за допомогою спеціальних методик стану навчально-виховної роботи, окремих її напрямів з метою коригування змісту, форм і методів їх реалізації в педагогічному процесі.

Педагогічна майстерність – характеристика високого рівня педагогічної діяльності, що ґрунтується на високому рівні фахових знань і вмінь педагога, його загальній культурі та педагогічному досвіді.

Педагогічна техніка – уміння використовувати психофізичний вплив як інструмент виховання.

Педагогічна технологія – сукупність психолого-педагогічних настанов, які визначають спеціальний підхід і поєднання форм, методів, способів, прийомів, виховних засобів (схем, креслень, діаграм, карт).

Педагогічний вплив – педагогічно доцільна організація життєдіяльності студентів, у процесі якої вони набувають необхідних рис і якостей, знань, навичок і звичок.

Педагогічний досвід – практика педагогічної діяльності людини та її результат, який виявляє рівень опанування її об'єктивними закономірностями.

Педагогічний процес – спеціально організована, цілеспрямована взаємодія педагогів і вихованців, метою якої є вирішення освітніх проблем і розвиток особистості.

Педагогічний такт – почуття міри в застосуванні педагогічного впливу на вихованців, коли оптимально враховують умови ситуації, її соціальні та педагогічні наслідки.

Перевиховання – виховний процес, спрямований на подолання негативних рис особистості, що сформувалися під впливом негативних умов виховання.

Переконання – система мотивів, що спонукають особистість діяти відповідно до своїх поглядів, принципів, світогляду.

Планування – усвідомлене, цілеспрямоване прогнозування цілей виховання та шляхів їх досягнення.

Пластичність характеру – здатність індивіда змінювати окремі властивості характеру за зміни зовнішніх умов.

Поведінка – система взаємопов'язаних реакцій і дій людини у взаємодії з навколишнім середовищем.

Поаудиторна робота – це організація й проведення у вільний від занять час колективами деканатів, кураторами, викладачами, органами студентського самоврядування виховної діяльності студентів з метою розширення діапазону їх соціальної взаємодії та спілкування, формування гармонійно розвиненого, соціально-активного, професійно-грамотного, творчого фахівця.

Покарання (як метод виховання) – метод, що реалізується через несхвалення, осуд негативних дій та вчинків вихованців з метою їх припинення або недопущення в майбутньому.

Потреба – необхідність у чомусь. У людей потреба є наслідком їх суспільно-історичного розвитку, а задоволення потреб відбувається, головним чином, завдяки трудовій діяльності, у ході якої створюються речі, потрібні людині.

Почуття – специфічна форма відображення дійсності, в якій виявляється стійке суб’єктивно емоційне ставлення людини з властивими їй потребами до предметів і явищ, які вона пізнає та змінює.

«Правила моєї поведінки» – прийом самовиховання, що передбачає складання студентами правил власної поведінки.

Правове виховання – виховна діяльність закладу освіти, сім’ї, правоохоронних органів, спрямована на формування в молоді правової свідомості, навичок і звичок законслухняності.

Прагнення – усвідомлений мотив, у якому виявлена потреба, що може бути задоволена за допомогою вольових зусиль.

Привчання (як метод виховання) – метод, що ґрунтується на вимозі до вихованця виконувати певні дії, наприклад, дотримуватися правил проживання у гуртожитку.

Пригадування – активний процес відтворення у свідомості людини її попереднього досвіду.

Прийом виховання – частина, елемент методу виховання, необхідний для ефективнішого застосування методу в конкретній ситуації.

Прийом іронії – виховний прийом, що реалізується через викликання в студентів відчуття сорому, ніяковості за негідні вчинки, поведінку.

Прийом наказу – виховний прийом, що реалізується через категоричну вимогу педагога виконати певне завдання.

Прийом натяку – виховний прийом, що реалізується у формі розповіді про аналогічний вчинок і висміювання обставин, за яких студент повинен сам відчути провину, порівнюючи свої дії з подібними прикладами.

Приклад у вихованні – метод формування свідомості, в якому конкретизуються моральні, естетичні норми, правила поведінки.

Прикладні дослідження в педагогіці – дослідження, які на основі фундаментальних знань дають відповіді на питання, що безпосередньо пов’язані з практикою.

Принципи виховання – керівні положення й правила, які відображають загальні закономірності процесу виховання та визначають вимоги до змісту його організації.

Принципи педагогічного процесу – система основних вимог до навчання й виховання, дотримання яких дає змогу ефективно вирішувати проблеми всебічного розвитку особистості.

Принциповість – вольова якість, що виявляється в умінні людини керуватися у своїх діях і вчинках стійкими принципами й твердими переконаннями, в істинності яких вона впевнилася та які прийняла як керівництво до дії.

Програма виховання – короткий виклад основних положень і цілей діяльності навчального закладу щодо виховання студентів упродовж усього періоду їх навчання.

Проектування змісту виховного процесу – обґрунтований вибір напрямків та конкретних видів діяльності, що забезпечують досягнення цілей виховання.

Професійна адаптація – процес пристосування людини до професійної діяльності, її умов, досягнення бажаної продуктивності праці й відповідності між професійними намірами, інтересами, якостями особистості та вимогами до діяльності.

Професійна діагностика – система психологічного вивчення особистості з метою виявлення її професійно значущих рис і якостей.

Професійна консультація – надання особистості на основі її вивчення науково обґрунтованої допомоги щодо найоптимальніших для неї напрямів і засобів професійного самовизначення.

Професійна орієнтація – система організації та проведення навчально-виховної роботи, спрямованої на засвоєння особистістю необхідних знань про соціально-економічні й психофізіологічні умови правильного вибору професії, формування у неї уміння аналізувати вимоги різних професій до психологічної структури особистості.

Професійна освіта – сукупність знань, практичних умінь і навичок, необхідних для виконання роботи в певній галузі трудової діяльності.

Професійний відбір – система діагностичної роботи, спрямована на перевірку відповідності індивідуальних характеристик особистості вимогам тієї чи іншої професії.

Професійна педагогіка – галузь педагогіки, що вивчає особливості, форми й методи навчання людей, які здобувають або мають певний фах (лікувальна, театральна, військова, спортивна педагогіка та ін.).

Процес виховання – система виховних заходів, спрямованих на формування всебічно й гармонійно розвиненої особистості.

Психіка – властивість високоорганізованої матерії, що проявляється в суб'єктивному відображенні об'єктивної дійсності.

Психічні властивості – стійкі індивідуально-психічні особливості людини, які характеризують її як особистість чи індивідуальність та виявляються в її поведінці.

Психічні процеси – складні види внутрішньої діяльності людини, спрямовані на пізнання себе й навколишнього світу.

Психічні стани – емоційно забарвлені мінливі стани людини, які виникають під впливом різних обставин життя, стану здоров'я та інших факторів.

Психологічний захист – регулятивна система, яку особистість використовує для усунення психологічного дискомфорту, переживань, які загрожують Я-образу, і зберігає його на бажаному та можливому за певних обставин рівні.

Результат – зміни між початковим і кінцевим станом, які ми спостерігаємо в поведінці вихованців.

Рейтинг – метод оцінювання тих чи інших сторін діяльності компетентними суддями.

Розвиток – взаємопов'язаний процес кількісних та якісних змін, які відбуваються в анатомно-фізіологічному дозріванні людини, в удосконаленні нервової системи й психіки, а також пізнавальної й творчої діяльності, у збагаченні її світогляду,

моральності, суспільно-політичних поглядів, переконань під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів.

Розвиток – це процес та результат кількісних та якісних змін, які відбуваються з людиною від народження до смерті під впливом зовнішніх та внутрішніх факторів.

Самовиховання – усвідомлювана діяльність людини, спрямована на удосконалення самої себе, на вироблення у себе позитивних якостей, звичок і подолання негативних.

Самооцінка – судження людини про міру наявності у неї тих чи інших якостей, властивостей у співвідношенні їх з певним еталоном, зразком.

Самосвідомість – усвідомлення людиною себе як особистості (своїх якостей і рис, стосунків з іншими людьми, місця й ролі в суспільстві).

Самохарактеристика – прийом самовиховання, що реалізується через складання власної характеристики.

Середовище – сукупність зовнішніх явищ, які стихійно діють на людину та впливають на її розвиток.

Симптомокомплекс – група взаємопов'язаних ознак чи властивостей, які залежать одна від одної й характеризують одне явище.

Система – органічний взаємозв'язок елементів множини, що утворюють певну цілісність. Система включає: 1) педагогічну мету; 2) навчальну, наукову інформацію; 3) засоби педагогічної діяльності викладачів, студентів.

Системний підхід – методологічний напрям, спрямований на розкриття цілісності педагогічних об'єктів, виявлення в них різноманітних типів зв'язків та зведення в єдину теоретичну картину.

Скласти план – визначити виховні завдання на конкретний період, сформувані структуру та модель виховної системи, програму виховних дій.

Сором – негативний емоційний стан, що виражається в усвідомленні невідповідності власних думок, учинків і зовнішності не тільки сподіванням оточуючих, а й власним уявленням про належну поведінку й зовнішність.

Соціалізація – процес перетворення людської істоти на суспільного індивіда, становлення його як особистості, залучення до суспільного життя.

Соціальна педагогіка – галузь педагогіки, що вивчає закономірності та механізми становлення й розвитку особистості в процесі здобуття освіти та виховання в різних соціальних інститутах.

Соціальна роль – нормативно схвалений зразок поведінки, якого інші люди очікують від кожного, хто займає дану соціальну позицію.

Соціальний контроль – оцінювання відповідності поведінки особистості наявній ситуації та вибраній ролі в процесах взаємодії людей.

Соціально-комунікативна культура – певний ступінь єдності комунікативних і соціальних властивостей індивіда, що виявляється у його вмінні розв'язувати різноманітні життєві проблеми засобами спілкування, встановлювати міжособистісні взаємини на різних рівнях для забезпечення адекватної адаптації й самореалізації в суспільстві.

Соціально-комунікативна культура студента – інтегральне особистісне утворення в сукупності норм, цінностей, способів поведінки, прийнятих у соціумі, комунікативних умінь і навичок, що забезпечують можливість здійснення суб'єкт-суб'єктної взаємодії, адаптацію та самореалізацію його особистості в суспільстві.

Соціограма – графічне зображення результатів, одержаних за допомогою соціометричного тесту під час дослідження міжособистісних стосунків у малих групах.

Соціометрична зірка – особа, яка в умовах соціометричного дослідження одержала найбільшу кількість позитивних виборів у певній групі.

Соціометричний критерій – конкретне запитання, на яке повинен відповісти кожний досліджуваний під час проведення соціометричного дослідження.

Соціометрія – метод кількісного визначання взаємозв'язків, які утворюються між членами групи в процесі міжособистісного спілкування й взаємодії.

Спілкування – процес взаємодії між двома чи кількома особами, що полягає в обміні інформацією пізнавального чи емоційно-оцінного характеру.

Спостереження – це метод психолого-педагогічного дослідження, що полягає у цілеспрямованому збиранні психологічних фактів поведінки та діяльності особистості з метою їх подальшого аналізу й тлумачення.

Сприймання – відображення у свідомості людини предметів і явищ об'єктивної дійсності за їх безпосередньої дії на органи чуття.

Статеве виховання – складова загального процесу виховної роботи, що забезпечує правильний статевий розвиток дітей і молоді та оволодіння нормами взаємин із представниками протилежної статі, а також правильне ставлення до проблем статі.

Стереотипізація – привнесення в образ партнера зі спілкування рис, якими наділяють представників певної професійної чи національної групи.

Стиль взаємодії – схильність до певного виду взаємодії, направленість, готовність до нього, що проявляється у тому, як людина підходить до вирішення більшості ситуацій.

Стійкість характеру – здатність людини протидіяти зовнішнім впливам й умовам, які намагаються його змінити.

Страждання – негативний емоційний стан, пов'язаний з одержаною інформацією про неможливість задоволення найважливіших життєвих потреб, що до цього часу вважалося ймовірним.

Стратометрична концепція колективу – теорія колективу А. Петровського, згідно з якою міжособистісні стосунки в колективі утворюють багаторівневу структуру, що має за основу спільну діяльність, а компонентами є різні страти (шари) з відображеними в них різними характеристиками міжособистісних стосунків.

Страх – негативний емоційний стан, який виникає у людини за появи уявної або реальної загрози для її життя чи благополуччя.

Стрес – емоційний стан організму, який виникає в напружених обставинах і виявляється в порушенні перебігу психічних процесів, координації рухів, дезорганізації та гальмуванні всієї діяльності.

Ступінь глибини характеру – властивість, що визначається головними ставленнями особистості, які лежать в основі характеру.

Сублимація – витрата або переключення енергії лібідо на різні суспільно-корисні види діяльності.

Судження – відображення зв'язків між предметами й явищами об'єктивної дійсності чи між їх ознаками й властивостями, виражене в словесній формі.

Такт педагогічний – почуття міри, що підказує педагогу найделікатнішу лінію поведінки у ставленні до когось, чогось, уміння особистості поводити себе належним чином, виявляючи повагу до інших і зберігаючи почуття власної гідності.

Талант – природний хист, обдарованість, вища здатність людини до певного виду діяльності (творчої, наукової, політичної, виробничої).

Творча особистість – індивід, який володіє високим рівнем знань, має потяг до нового, оригінального, вміє відкинути звичайне, шаблонне. Притаманні риси є умовою успішного здійснення творчої діяльності.

Творчість – продуктивна людська діяльність, здатна породжувати якісно нові матеріальні та духовні цінності суспільного значення.

Темперамент – сукупність індивідуально-психологічних якостей, яка характеризує динамічний та емоційний аспекти поведінки людини й проявляється в її діяльності та спілкуванні.

Техніка педагогічна – комплекс знань, умінь і навичок, необхідних педагогу для чіткої організації навчальних занять, ефективного застосування на практиці обраних методів педагогічного впливу як на окремих студентів, так і на студентський колектив загалом.

Технологія формування творчої особистості – технологія навчання, виховання, яка створює умови для формування творчих здібностей студентів.

Трудове виховання – процес залучення молоді до різноманітних педагогічно організованих видів суспільно корисної праці з метою передання їй виробничого досвіду, розвитку в неї творчого практичного мислення, працьовитості й свідомості людини праці.

Увага – спрямованість і зосередженість свідомості, що передбачає підвищення рівня сенсорної, інтелектуальної чи рухової активності індивіда.

Уміння – зумовлена знаннями й навичками готовність людини успішно досягати свідомо поставленої мети діяльності у мінливих умовах її перебігу.

«Упізнай себе» – прийом самовиховання, що передбачає зачитування часткової характеристики на студента, який повинен здогадатися, що йдеться про нього.

Управління – діяльність, спрямована на прийняття рішень, організацію контролю об'єкта управління згідно з метою, аналіз і підведення підсумків на основі достовірної інформації.

Установка – неусвідомлювана готовність особистості до діяльності, за допомогою якої може бути задоволена потреба.

Уява – процес створення людиною на основі її попереднього досвіду образів об'єктів, яких вона безпосередньо не сприймала і не сприймає.

Факультатив – навчальний предмет, курс, що вивчається студентами за бажанням з метою поглиблення й розширення наукових і прикладних знань.

Фізичне виховання – система соціально-педагогічних заходів, спрямована на зміцнення здоров'я та загартовування організму, гармонійний розвиток функцій і фізичних можливостей людини, формування життєво важливих рухових навичок та вмій.

Форма організації виховання – зовнішнє вираження узгодженої діяльності педагога та студентів, що здійснюється за встановленим порядком і певного режиму.

Формування особистості – становлення людини як соціальної істоти внаслідок впливу середовища й виховання на внутрішні сили розвитку.

Фрустрація – психічний стан емоційного напруження, який викликають об’єктивно нездоланні (або суб’єктивно уявлювані) перешкоди, що виникають на шляху до важливої мети.

Фундаментальні дослідження в педагогіці – дослідження, метою яких є розкриття загальних особливостей педагогічних явищ, наукове обґрунтування педагогічної діяльності.

Функція спілкування регулятивно-комунікативна – функція спілкування, що реалізується у регулюванні не тільки власної поведінки, а й поведінки інших людей.

Характер – комплекс сталих психічних властивостей людини, що виявляються в її поведінці та діяльності, у ставленні до суспільства, праці, колективу, самої себе.

Я-концепція – динамічна система уявлень людини про себе, на основі якої вона вибудовує взаємини з іншими людьми.

Список рекомендованої літератури

Основна

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти України. Історія. Теорія : підручник / А. М. Алексюк. К. : Либідь, 1998. 560 с.
2. Артемчук Г. І. Вища школа України: реальність і тенденції розвитку : моно-фія / Г. І. Артемчук. К. : Ленвіт, 2004. 176 с.
3. Болюбаш Я. Я. Організація навчального процесу у вищих навчальних закладах освіти : навчальний посібник для слухачів закладів підвищення кваліфікації системи вищої освіти / Болюбаш Я. Я. К. : ВВП “Компас”, 1997. 278 с.
4. Боголіб Т. М. Принципи управління вузом : [монографія] / Т. М. Боголіб. К. : Т-во “Знання”, КОО, 2004. 204 с.
5. Бутенко Н. Ю. Комунікативна майстерність викладача : навч. посіб. / Н. Ю. Бутенко. К. : КНЕУ, 2005. 336 с.
6. Вища освіта в Україні : нормативно-правове регулювання. Т. 3 / за заг. ред. Л. Горбунової, М. Степка. К.: Форум, 2006. 1616 с.
7. Вища освіта України і Болонський й процес : навч. посіб. / за ред. В. Г. Кременя. Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. 384 с.

8. Вища освіта України як фактор цивілізаційного визначення молоді : монографія / авт. кол. за ред. М. Михальченка. К. : Пед. думка, 2010. 312 с.
9. Галузевий стандарт вищої освіти. Освітньо-кваліфікаційна характеристика магістра за спеціальністю “Педагогіка вищої школи” К. : МОН України, 2005. 34 с.
10. Виховання громадянина. Психолого-педагогічний і народознавчий аспекти: Навчально-методичний посібник / П. Р. Ігнатенко, В. П. Поплужний, Н. І. Косарева. К. : Ін-т змісту і методів навчання, 1997.
11. Гончаров С. М. Методи та технології навчання в кредитно-трансферній системі організації навчального процесу : навч.-метод. посібник / С. М. Гончаров, В. А. Гурин. Рівне : НУГП, 2010. 451 с.
12. Гузєєв В. В. До побудови формалізованої теорії освітньої технології: цільові групи і цільові установки / Гузєєв В. В. // Шкільні технології. 2002. № 2. С. 3–10.
13. Дистанційна освіта : Науково-допоміжний показчик за 2000–2007 рр., в кількості 436 назв документів українською та російською мовами / уклад.: Л. Ю. Кучерук, Л. П. Полозенко ; Нац. аграр. ун-т України. К., 2018. 36 с.
14. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. для студентів вищих навч. закладів / І. М. Дичківська. К. : Академвидав, 2014. 334 с.
15. Драч І. І. Педагогіка вищої школи / І. І. Драч. К. : Вид. ДВНЗ “Ун-т менеджменту освіти”, 2013. Ч. 2. 71 с.
16. Дубасенюк О. А. Концептуальні підходи до професійно-педагогічної підготовки сучасного педагога / Дубасенюк О. А. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2011. 114 с.
17. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; гол. ред. В. Г. Кремень. К. : Хрінком Інтер, 2018. 1040 с.
18. Етнопедагогічний контекст у професійній підготовці студентів у вищих Прикарпатського регіону : навч.-мет. посіб. / за ред. Н. В. Лисенко. К. ; Івано-Франківськ, 2009. 344 с.
19. Козак Н. Л. Університетська освіта : навчальний посібник / Н. Л. Козак, І. М. Шоробура Львів : Новий світ-2000, 2011. 180 с.

20. Кремень В. Г. Вища освіта в Україні : навч. посіб. / В. Г. Кремень, С. М. Ніколаєнко. К. : Знання, 2015. 327 с.
21. Балл Г. О. Діалогічні універсалії сучасного гуманізму // Гуманітарні науки. 2011. № 1.
22. Батлук О. В. Цицерон и философия образования в Древнем мире / О. В. Батлук // Вопросы философии. 2017.
23. Бех І. Д. Виховання особистості : У 2 кн. Кн. 2: Особистісно орієнтований підхід: теоретико-технологічні засади. К. : Либідь, 2013.
24. Бех І. Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Науково-методичний посібник. К. : Либідь, 2016.
25. Педагогіка вищої школи : підручник / за ред. Д. В. Чернілевського. Вінниця : АМСКП, Глобус-Прес, 2010. 408 с.
26. Богуш А. М. Духовні цінності в концепції сучасної парадигми виховання // Виховання і культура. 2011. №1.
27. Університетська освіта : навч.-метод. посіб. / уклад. Г. В. Толканець. К. : Кондор, 2011. 182 с.

Допоміжна література

1. Вища педагогічна освіта і наука України: історія, сьогодення та перспективи розвитку. Івано-Франківська область / за ред. В. Кременя. К. : Знання України, 2010. 335 с.
2. Вища освіта України у контексті інтеграції до європейського освітнього простору : моніторинг якості освіти. К. : Гнозис, 2007. С. 152-156.
3. Комар Ю. М. Основи навчання студента : у 4 кн. / Ю. М. Комар, О. С. Поважний ; заг. ред. В. В. Дорофійенко. Донецьк : Дон ДУУ. 2004. 260 с.
4. Гончаренко С. Педагогічний процес з погляду “філософії ХХІ ст.” / С. Гончаренко, В. Кушнір // Шлях освіти. 2005. № 1. С. 2–7.
5. Зінченко В. О. Моніторинг якості навчального процесу у вищому навчальному закладі : монографія / В. О. Зінченко. Луганськ : ДЗ” ЛНУ імені Тараса Шевченка”. 2013. 326 с.

6. Іванцев Н. Ціннісна регуляція професійного становлення студентської молоді / Н. Іванцев. Івано-Франківськ : Типовіт, 2006. 182 с.

7. Концептуально-методологічні основи проектування методів і засобів діагностики освітніх результатів у вищих навчальних закладах : монографія / за заг. ред. В. І. Лугового, О. Г. Ярошенко. К. : Педагогічна думка, 2014. – 234 с.

8. Національна доктрина розвитку освіти. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова. К. : Знання, 2007. 495 с.

9. Професійна педагогічна освіта: системні дослідження : монографія / за ред. О. А. Дубасенюк. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2015. 308 с.

10. Рибалко В. К. Синергетичні розвідки в освітянському просторі / В. К. Рибалко // Науковий вісник. Серія “Філософія”. Х. : ХНПУ, 2004. Вип. 18. С. 31–34.

11. Сенько Ю. В. Гуманітарні основи педагогічної освіти : Курс лекцій : навч. посібник для студ. вищ. пед. навч. закладі / Ю. В. Сенько. К. : Академія, 2000. 240 с.

12. Теорія і методика професійної освіти : навчальний посібник / З. Н. Курлянд [та ін.]; за ред. З. Н. Курлянд. К. : Знання, 2012. 390 с.

13. Тимошенко О. В. Оптимізація професійної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури : [монографія] / О. В. Тимошенко. К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2008. 421 с.

14. Солтик О. О. Формування концептуальної моделі професійної діяльності викладача фізичного виховання вищого навчального закладу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня. канд. наук з фіз. вих. і спорту : спец. 24.00.02 “Фізична культура, фізичне вих-ня різних груп населення” / О. О. Солтик. К., 2003. 18 с.

15. Сущенко Л. П. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичного виховання та спорту (теоретико-методологічний аспект): [монографія] /Л. П.Сущенко. Запоріжжя : ЗДУ, 2003. 42 с.

16. Шевцов А. Моделюємо педагогічний процес. Системно-синергетичний підхід / А. Шевцов // Освіта. 2003. 2-9 квітня.
17. Ягупов В. Моделювання навчального процесу як педагогічна проблема / В. Ягупов // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. 2003. № 1. С. 28–37.

Нормативні документи

1. Закон “Про вищу освіту” вод 01.07.2014 № 1556-VII / URL: <http://www.mon.gov.ua/ua>.
2. Питання державної реєстрації вищих навчальних закладів : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 квіт. 2006 № 471 // Урядовий кур’єр. 2006. № 73–74. 18 квітня. С. 33–34.
3. Положення про вищий навчальний заклад. Про академічну стипендію ім. М. С. Грушевського для студентів та аспірантів вищих навчальних закладів : Постанова Кабінету Міністрів України від 10 березня 2006 № 257 // Урядовий кур’єр. 2006. № 61. 31 березня. С.12.
4. Про вищу освіту: Закон України від 19 жовт. 2006 р. / Верховна Рада України. Офіц. вид. К. : Парлам. вид-во, 2006. 64 с. (Закони України).
5. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2006 р. № 163 // Урядовий кур’єр. 2006. № 38. 24 лютого. С.13.

Ресурси

1. Борисова О. Н. Моделирование в профессиональной деятельности преподавателя университета. URL: <http://www.eprints.tversu.ru/891/>.
2. Наказ МОН № 119 від 26.02.2010 р. “Про методичні рекомендації щодо запровадження Європейської кредитко-трансферної системи та її ключових документів у вищих навчальних закладах”. URL: www.mon.gov.ua/index.php/ua.
3. Наказ МОН № 40 від 21.01.2004 р. “Про затвердження Положення про дистанційне навчання”. URL: www.mon.gov.ua/index.php/ua.

4. Лист МОН від 31.07.2008 р. № 1/9-484 “Щодо нормативно-методичне забезпечення розроблення галузевих стандартів вищої школи”. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1038.1974.1&nobreak=1>.

5. Мельник С. В. Освітньо-професійні стандарти у контексті реформування системи підготовки кадрів. URL: http://www.lir.lg.ua/docs/publikacii/ Knuga_SV_3.doc.

6. Лист МОН від 31.07.2008 р. № 1/9-484 “Щодо нормативно-методичне забезпечення розроблення галузевих стандартів вищої школи”. URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1038.1974.1&nobreak=1>.

7. Мельник С. В. Освітньо-професійні стандарти у контексті реформування системи підготовки кадрів. URL: http://www.lir.lg.ua/docs/publikacii/ Knuga_SV_3.doc.

8. Національний освітній глосарій: вища освіта. URL: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyj-proces/informacijno-analitychni-materialy/520-nacionalnij-osvitnij-glosarij-vishhaosvita.html>.

Матеріали, розміщені на веб-сторінках:

- <http://education.gov.ua>. веб-сторінка Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
- <http://nduv.gov.ua>. веб-сторінка бібліотеки ім. В.І. Вернадського.
- <http://zakon2.rada.gov.ua>. сторінки сайту «Законодавство України».
- <http://direktor.at.ua>. Форум директорів шкіл України.
- <http://ekniga.com.ua>. Інформаційно-пошукова система-каталог з електронної літератури: книжки, довідники, словники, енциклопедії, підручники і т.д.
- <http://7ua.net>. Електронна бібліотека: енциклопедії, словники, підручники.